

EUROPA DLA AKTYWNYCH

KWARTALNIK FRSE – ZIMA 2011

Dzień Języków 2010:
komunikacja
to podstawa s. 2

Europejski Rok
Wolontariatu: więcej
pomocnych dłoni s. 3

Program Grundtvig:
żeby życie
miało smaczków s. 10

Armia młodych bezrobotnych zmusza Brukselę do działania

POLITYKA MŁODZIEŻOWA Nowa inicjatywa UE – „Youth on the move” ma pomóc młodym w znalezieniu pracy

Krzysztof Szwałek
redaktor EdA
✉ kszwalek@wp.pl

Skutki kryzysu gospodarczego dotknęły młodzież znacznie silniej niż inne grupy społeczne. Komisja Europejska nie mogła tego faktu nie zauważyć. Nowa unijna strategia „Europa 2020” poświęcona jest w dużej mierze właśnie likwidacji skutków kryzysu. Przedstawiona 15 września inicjatywa „Youth on the move” ma być elementem tego planu, skierowanym do młodzieży. To pierwszy unijny program działań, przewidujący reformy zarówno w dziedzinie edukacji, jak i zatrudnienia.

Najważniejszym celem „Youth on the move” jest stworzenie młodzieży szans na zdobycie takich kwalifikacji, które pozwolą z sukcesem poruszać się po rynku pracy. Właśnie brak tych kwalifikacji jest, zdaniem Komisji, główną przyczyną bezrobocia wśród młodych, w dodatku z badań wynika, że za 10 lat będzie jeszcze trudniej – wysokich umiejętności wymagało będzie co trzecie miejsce pracy w Europie.

Jak ten cel osiągnąć? Komisja skupiła się na trzech zadaniach. Po pierwsze, chce unowocześnić systemy edukacji

i szkoleń, by były lepiej dopasowane do potrzeb młodych ludzi i pracodawców. Po drugie, zamierza wspierać mobilność młodych Europejczyków, zarówno na etapie edukacji, jak i poszukiwania pracy. Po trzecie, chce doprowadzić do takich zmian w przepisach, dzięki którym zatrudnianie młodych będzie łatwiejsze.

Co konkretnie zrobi Komisja? Już w 2011 r. ruszy pilotażowy program „Your first EURES job”, zapewniający poradnictwo zawodowe i finansowe wsparcie dla młodych osób szukających pracy w Europie. Komisja sprawdza też możliwość stworzenia, wspólnie z Europejskim Bankiem Centralnym, funduszu pożyczek studenckich, a także funduszu pożyczkowego dla młodych przedsiębiorców. Komisja chce też przekonywać państwa członkowskie do idei „youth guarantee” – zgodnie z nią każdy młody człowiek w ciągu czterech miesięcy od zakończenia edukacji ma mieć zapewnioną pracę, szkolenie lub staż.

Wprowadzenie „Youth on the move” oznaczać będzie zmiany w istniejących programach związanych z młodzieżą. Nowa generacja inicjatyw, które zastąpią „Uczenie się przez całe życie”, „Młodzież w działaniu” oraz „Erasmus-Mundus”, ruszyć ma w 2014 r. Programy te

Drastyczne cięcia w budżetach państw UE pogorszyły sytuację młodzieży na rynku pracy

będą musiały służyć nie tylko realizacji celów inicjatywy „Youth on the move”, ale także innego przyjętego niedawno dokumentu – Planu na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia. Publiczne konsultacje w sprawie nowych programów zakończyły się dopiero 30 listopada. Na ich podsumowanie poczekamy co najmniej kilka miesięcy.

Komisja ma nadzieję, że dzięki „Youth on the Move” do 2020 r. zmniejszy się odsetek osób przedwcześnie kończących edukację z 15 do 10 proc., a wskaźnik zatrudnienia wzrośnie do 75 proc. ✪

Więcej o „Youth on the Move” na stronie:
✪ www.europa.eu

Szanowni Państwo!

Serdecznie zapraszam do lektury drugiego numeru „Europy dla Aktywnych”, kwartalnika Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Pierwszy numer ukazał się jesienią ubiegłego roku i spotkał się z życzliwym odbiorem czytelników i osób działających w obszarze szeroko rozumianej edukacji. Za wszystkie ciepłe słowa – dziękujemy. Nie ukrywam, że dopingują nas one do dalszej pracy nad gazetą.

W drugim numerze kwartalnika najwięcej piszemy o wolontariacie. Nie bez przyczyny. Wszak rok 2011 to Europejski Rok Wolontariatu, który FRSE będzie aktywnie wspierać. Zwracam też Państwa uwagę na felietony nowych współpracowników – cenionego socjologa młodzieży dr. hab. Jacka Kurzępy z SWPS w Warszawie oraz dr. Macieja Duszczyka, pracownika Uniwersytetu Warszawskiego, specjalisty od migracji i pracy w Unii Europejskiej.

„Europa dla Aktywnych” trafia do ponad 2000 odbiorców – ministerstw, samorządów, organizacji pozarządowych, szkół, uczelni, kuratoriów, eurodeputowanych i ekspertów od zagadnień związanych z edukacją i UE. Kwartalnik dostępny jest też w punktach Eurodesk Polska.

Miroslaw Marczewski
Dyrektor Generalny
Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji

W NUMERZE

eTWINNING A ROZWÓJ NAUCZYCIELA Historia belfra z Rybnika, któremu chce się wstawać w poniedziałek na siódmą **Strona 4**

WYRÓŻNIENIA ECTS LABEL Politechnika Łódzka pozostaje jedyną polską uczelnią w elitarnym gronie **Strona 6**

WALKĘ Z WYKLUCZENIEM KAŻDY ROZUMIE INACZEJ Państwa Europy stosują różniące się definicje **Strona 12**

W INTERECIE

ROK WOLONTARIATU 2011 Pełna wersja tekstu ze strony 3 o celach i przebiegu Roku na www.mlodziej.org.pl

PROM coraz bliżej wyjścia z portu

POLITYKA Powstająca Polska Rada Organizacji Młodzieżowych (PROM) ma być wkładem naszego kraju w realizację unijnych celów związanych z młodymi ludźmi

Klaudia Wojciechowska
naczelnik Departamentu
Komunikacji Społecznej
✉ klaudia.wojciechowska@men.gov.pl

Cele te powtórzyła 19 listopada 2010 r. Rada Unii Europejskiej ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu. Obradujące pod belgijskim przewodnictwem gremium przyjęło rezolucję dotyczącą pracy z młodzieżą. Autorzy dokumentu spróbowali zdefiniować to zjawisko, ale zadanie nie było łatwe: w niektórych krajach praca ta jest profesjonalnym zawodem, a w innych opiera się przede wszystkim na wolontariacie.

Co do jednego uczestnicy spotkania byli jednak zgodni: praca z młodzieżą ma przynosić korzyści zarówno osobom, które ją wykonują, jak i samej młodzieży. Jej celem ma być zaś zachęcenie młodzieży do rozwoju, realizowania swych pasji

i brania odpowiedzialności za swoje działania. Młodzi ludzie mają mieć okazję do spotykania się, poznawania, ale też zdobywania nowych umiejętności i wspólnego kreowania rzeczywistości.

W Polsce cele te mają być łatwiejsze do osiągnięcia dzięki powstaniu Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych – platformy stowarzyszeń i organizacji

POLSKA RADA ORGANIZACJI MŁODZIEŻOWYCH MA INSPIROWAĆ RZĄD DO DZIAŁAŃ NA RZECZ MŁODYCH LUDZI – MÓWI KATARZYNA HALL.

działających wśród młodych ludzi. – Ta inicjatywa jest szansą na wzmocnienie udziału młodzieży w podejmowaniu decyzji w ważnych dla niej sprawach i inspirowanie rządu do działania na jej rzecz – przekonywała podczas obrad w Gandawie minister edukacji narodowej Katarzyna Hall.

W rezolucji Rady podkreślono znaczenie programu „Młodzież w działaniu” dla rozwoju pracy z młodzieżą, co ma spore znaczenie w perspektywie planowanych zmian w strukturze unijnych programów. Rada zaproponowała też szereg zadań, których realizacji powinny się podjąć kraje członkowskie i Komisja Europejska. Należą do nich

m.in. promocja pracy z młodzieżą na poziomie lokalnym oraz inspirowanie samorządów do tworzenia przyjaznych warunków rozwoju youth work. Rada chciałaby także zwiększenia uznawalności na rynku pracy kwalifikacji zdobytych w drodze edukacji pozaformalnej.

Realizacji tych postulatów na szczeblu UE dopilnować mają kolejne prezydencje. Polskie przewodnictwo w Radzie rozpoczyna się już w lipcu 2011 r. ✪

Druga strona Fundacji

LICZBA NUMERU

4700

KIN W EUROPIE PRZESZŁO
JUŻ NA TECHNOLOGIE CYFROWĄ

Cyfryzacja kin na Starym Kontynencie postępuje błyskawicznie. Jeszcze w 2007 r. lokali z nowoczesnym ekranem było w Europie tylko 864.

FELIETON

Wykreować modę na wolontariat

Wawrzyniec Pater

Bierz, ile możesz, nie dając nic w zamian" – tą maksymą być może kierują się bezdusznicy i zdeprawowani piraci (cytat pochodzi z „Piratów na Karaibach”), ale z pewnością nie wolontariusze. Co to, to nie. Wszak wolontariusze to altruści i społecznicy – pomagają innym bezinteresownie, a nie dla korzyści własnych. Odwracając powyższy cytat: „Daj, ile mogą, nie biorąc nic w zamian”. Prawda? Nieprawda!

Praca społeczna przynosi korzyści także wolontariuszom: poznawanie nowych ludzi, zdobywanie doświadczeń i umiejętności.

W przypadku wspieranego przez Unię Wolontariatu Europejskiego dochodzi jeszcze nauka języka, darmowy wikt i pokaźne kieszonkowe.

Od blisko dekady wolontariat jest jednym z priorytetów unijnej polityki młodzieżowej. Ma zwiększyć mobilność młodzieży, zmniejszyć bezrobocie, poprawić szanse edukacyjne. Za wsparciem politycznym idą pieniądze. Tylko w ostatnich czterech latach Unia Europejska wydała na wolontariat młodzieży prawie 143 miliony euro. I co?

Młodzi Europejczycy do wolontariatu ciągle się nie garną. Tylko 16 proc. angażuje się w wolontariat, w tym wielu czyni to okazjonalnie. Gdzie Unii do Stanów Zjednoczonych, w których w pracę społeczną angażuje się ponad połowa Amerykanów. Czy Europa dorówna Ameryce? Wola polityczna jest, fundusze też, czego brakuje? Może właśnie promocji i kształtowania pozytywnego wizerunku, które są celami akurat zainauguowanego Europejskiego Roku Wolontariatu.

Wawrzyniec Pater jest koordynatorem biura Eurodesk Polska

FELIETON

Wolontariat zmienia świat

Jacek Kurzępa

Witajcie! Hasło tego roku, podane jako tytuł mojego felietonu, zdaje się nad wyraz buńczuczne. Zdaje się sugerować, że rzeczywistość świat się zmienia, gdy ludzie dobrej woli – wolontariusze – zakasują rękawy i coś wokół siebie robią. Ale jak patrzeć na naszą rzeczywistość, to łatwiej nam wolontariacko zszargać komuś opinię, wyśmiewając się z Jego/ Jej dobroczynnych zapędów, niżli samemu stanąć w szeregu tych, którym się coś chce. Dlaczego tak się dzieje? Co stoi na przeszkodzie, by ludzie podejmowali wyzwania, które niekiedy wymagają od nich szczególnych kompetencji – przecież wystarczy, by im się chciało chcieć! Zapraszam Was do samodzielnego poszukiwania odpowiedzi na to pytanie, ja zaś postaram się wprowadzić kilka elementów, które, moim zdaniem, mają tutaj znaczenie.

Po pierwsze – zacznij od siebie! Mam wrażenie, że nazbyt często oczekujemy, że to dobro, jeśli ma się zadziać, to i tak nastąpi – i nie ma potrzeby go przynaglać. Ja mam inne zdanie. Uważam, że wokół nas jest więcej przejawów dysfunkcji (instytucji, osób, struktur), niżli przejawów ich doskonałego działania. A zło się panoszy dlatego, że dobro karleje! Zatem nie oczekuj, że ono samo sobie przyczłapie, tylko spróbuj już dziś zrobić coś, co przyniesie efekty. Co to miałoby być? Jak wyteżysz wzrok, a jeszcze mocniej otworzysz serce i rozum, to znajdziesz potencjalne pola działań. Nie sil się na jakieś Himalaje wyczynu, zacznij od małych pagórków codzienności – np. wypitej herbaty z 70-letnią panią Lidzią, której nikt nie odwiedza. Albo wraz ze znajomymi zadbaj o przydomowy pas zieleni lub dziecięcą piaskownicę. Zresztą, sam wiesz lepiej, co można by zrobić. Jedno jest ważne – zmień formę tego zdania: wiesz lepiej, co MOGĘ ZROBIĆ! I zrób to.

Jacek Kurzępa jest socjologiem młodzieży, wykładowcą SWPS w Warszawie

Święto języków za nami

RELACJA – Znajomość języków obcych daje szansę na naukę i pracę w Europie – powiedziała szefowa MEN Katarzyna Hall na koniec Europejskiego Dnia Języków (EDJ).

Agnieszka Pietrzak
koordynatorka Zespołu Promocji i Informacji FRSE
✉ agnieszka.pietrzak@frse.org.pl

Święto wielojęzycznej Europy rozpoczęło się w Warszawie już 20 września i trwało cały tydzień. Kilkadziesiąt lekcji pokazowych, festiwal filmowy, gra miejska i międzynarodowa konferencja przyciągnęły tłumy zainteresowanych.

Wielki Finał EDJ odbył się 27 września na Uniwersytecie Warszawskim. Dzień wypełniły lekcje pokazowe języków świata, warsztaty oraz występy i konkursy na scenie. Międzynarodowi eksperci dyskutowali nt. komunikacji międzykulturowej podczas konferencji „Języki integrują”. Podkreślali szczególną rolę nauki różnych języków wśród dzieci i młodzieży. – Bardzo zależy nam na tym, żeby młodzi ludzie czuli się w Europie jak u siebie i żeby mogli się porozumieć z każdym. Niezwykle ważne jest też to, aby nie zapomnieli o poznawaniu innych kultur, o poznawaniu świata poprzez inne języki, a nie tylko poprzez angielski – mówiła podczas spotkania prof. Hanna Komorowska.

Specjaliści zwracali też uwagę na edukację językową osób dorosłych i star-

Wśród atrakcji Europejskiego Dnia Języków był m.in. występ rosyjskiego chóru dziecięcego

szych. – Nigdy nie jest za późno na nowe wyzwania. Chcemy promować naukę przez całe życie – deklarował Mirosław Marczewski, dyrektor generalny Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, jednego z głównych organizatorów EDJ.

Najważniejsze przesłania Europejskiego Dnia Języków to mobilność, otwartość i szerokie możliwości rozwoju, jakie niesie za sobą znajomość języków ob-

cych. – Chcę, aby każde dziecko w Europie miało szansę rozwoju poprzez dobre przygotowanie językowe. Mam nadzieję, że programy europejskie to umożliwią – powiedziała minister edukacji narodowej Katarzyna Hall. ✪

Szczegóły o EDJ na stronie:

🌐 www.edj.waw.pl

WYDARZENIE

Europejscy liderzy w Nowym Sączu

Ponad 250 młodych liderów z 32 państw UE, Europy Wschodniej i Kaukazu oraz naukowcy, politycy i biznesmeni spotkali się podczas V Forum Ekonomicznego Młodych Liderów w Nowym Sączu.

W czasie czterodniowego spotkania uczestnicy starali się odpowiedzieć na pytanie: „Europa – kontynent innowacji, czy regresu?”. Dyskusje panelowe dotyczyły m.in. roli młodych ludzi w tworzeniu przyszłości

Europy, wyzwań dla nowego budżetu Unii Europejskiej czy modernizacji Rosji. Młodzi liderzy uczestniczyli w warsztatach na temat współpracy międzynarodowej w ramach programu „Młodzież w działaniu”, a także w sesjach plenarnych XX Forum Ekonomicznego w Krynicy.

Udział w tegorocznym Forum wzięli m.in.: komisarz UE ds. budżetu Janusz Lewandowski, wiceprzewodniczący Komisji ds. Bezpieczeństwa w rosyjskiej Dumie Państwowej Władimir Kolesnikow, była

prezydent Łotwy Vaira Vike-Freiberga oraz Kaspar Richter z Banku Światowego.

Organizatorem Forum był Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw, Forum Ekonomiczne w Krynicy oraz Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – Narodowa Agencja Programu „Młodzież w działaniu”.

✪ –Agnieszka Pietrzak

Szczegóły na stronie:

🌐 www.forum-leaders.eu

KRONIKA KWARTAŁU

Z życia Fundacji, czyli co się u nas dzieje

1,5 TYS. FANÓW FRSE NA FACEBOOKU

► Zaproszenia na seminaria, konferencje i spotkania informacyjne. Relacje z imprez wraz z galeriami zdjęć. Wiadomości o nowych filmach i publikacjach. Konkursy europejskie z atrakcyjnymi nagrodami – to wszystko czeka fanów strony FRSE na Facebooku. **Już prawie półtora tysiąca użytkowników** tego portalu społecznościowego **korzysta z profilu FRSE**. Każdy kto zostanie naszym fanem nie tylko dostaje informacje o ciekawych inicjatywach, może również informować innych użytkowników np. o własnych seminariach i szkoleniach. Takie zaproszenie widzą

wszyscy fani naszej strony. Zapraszamy! www.facebook.com/FRSE.fb

KANAŁ FRSE TV

► Na kanale FRSEtv społecznościowego portalu YouTube można obejrzeć już **kilkadziesiąt filmów edukacyjnych** – zrealizowanych zarówno przez Fundację, jak i beneficjentów naszych programów. Polecamy m.in. film o międzykulturowości w projektach europejskich „RAZEM” czy „NIE ROZUMIEM” – produkcję o Wolontariacie Europejskim. Filmy pozwalają zobaczyć przykłady projektów z różnych programów. Mogą stanowić świetną inspi-

rację do podjęcia własnych działań – warto je obejrzeć przed planowaniem swojego projektu. Kanał FRSEtv: www.youtube.com/user/FRSEtv.

FUNDACJA PATRONUJE

► FRSE objęła w 2010 r. honorowym patronatem siedem oryginalnych projektów edukacyjnych. Wśród nich są m.in. Art.&Fashion Festival w Poznaniu, wspierający edukację młodych projektantów, portal www.studiatechniczne.pl, promujący edukację techniczną oraz Ogólnopolska Konferencja Młodych Historyków – uczestników programu Erasmus. O niefinansowy patronat mogą się ubiegać **organizatorzy innowacyjnych przedsięwzięć o charakterze non profit** i zgodnych z celami Fundacji. Stawiamy na oryginalność i różnorodność. Szczegółowe informacje na stronie: <http://frse.org.pl/patronaty>. ✪

NETWORKING DAYS

Trzy dni trwało spotkanie młodych ludzi, zaangażowanych w prace nad powołaniem Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych (PROM) z przedstawicielami Europejskiego Forum Młodzieży. Od 21 do 24 października 2010 r. dyskutowano o misji PROM i dzielono się dobrymi praktykami. Uczestnicy wzięli udział w warsztatach dotyczących polityki młodzieżowej i zaangażowania młodych ludzi w kształtowanie prawodawstwa krajowego i lokalnego.

W sumie w Networking Days, jak nazwane zostało wydarzenie, wzięło udział ponad 50 osób. Spotkanie zakończyło się stworzeniem grup roboczych, których praca może przy powstaniu Rady.

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA O WOLONTARIAT ZA GRANICĄ

Czym wolontariat zagraniczny różni się od krajowego?

Długością, organizacją, celami... Za granicę najczęściej wyjeżdża się na projekty inicjowane przez organizacje niekomercyjne. To one przygotowują projekty wolontariatu – określają czas, zadania i obowiązki wolontariuszy.

Czy każdy może być wolontariuszem?

Tak! Kobiety i mężczyźni. Pracownicy wysoko wykwalifikowani i osoby bez wykształcenia. Emeryci i uczniowie. Osoby zdrowe i niepełnosprawne. Wolontariat jest demokratyczny i ponad podziałami.

Ile kosztuje wyjazd na wolontariat za granicę?

Bywa różnie. W wielu przypadkach nie się nie płaci: organizator zapewnia zakwaterowanie, wyżywienie, ubezpieczenie, a czasem także kieszonkowe. Ale krótkie wyjazdy o ciekawej tematyce często kosztują, i to niemało.

Kto płaci za wolontariat?

To zależy. Niektóre projekty i programy mają sponsorów. Może nim być państwo (np. francuskie ministerstwo kultury), Kościół (np. zakon salezjanów), organizacja pozarządowa (np. Polska Akcja Humanitarna) czy wspólnota ponadnarodowa (Unia Europejska). Gdy projekt nie ma sponsora, część kosztów pokrywa organizacja lub sam wolontariusz.

Czym różni się Wolontariat Europejski od pozostałych programów wolontariatu?

Wolontariat Europejski to program Unii Europejskiej wspierający młodych wolontariuszy (18-30 lat) w całej Europie. Jest częścią programu „Młodzi w działaniu”. Oferuje mnóstwo możliwości wyjazdów na bardzo korzystnych warunkach.

A czy istnieje wolontariat europejski dla osób starszych?

Tak, to wolontariat seniorów, jedna z akcji programu Grundtvig. Finansuje wyjazdy na wolontariat osób po pięćdziesiątce.

A czym się właściwie taki wolontariusz zajmuje?

Opieką nad zwierzętami, przycinaniem gałęzi, nauką angielskiego w przedszkolu. Może pomagać przy wymianie okien w szkole, zniszczonej działaniami wojennymi na Bałkanach. Może organizować turnieje piłki nożnej dla dzieciaków z biednych dzielnic Londynu. Może... sam sprawdź, co jeszcze może! Na przykład na stronie www.eurodesk.pl/eurowolontariat.

Powyższe pytania pochodzą z najnowszej edycji publikacji Eurodesk Polska „Altruista w akcji, czyli wszystko, co chcesz wiedzieć o wolontariacie za granicą” dostępnej w punktach Eurodesku w całej Polsce. Ich adresy znajdują się na stronie: www.eurodesk.pl/eurodesk-w-polsce.

Trzy, dwa, jeden... start!

WYDARZENIE Jeszcze na dobre się nie rozpoczął, a już o nim głośno – Europejski Rok Wolontariatu (ERW), propagujący aktywność obywatelską. Od Helsinek po Lizbonę i od Dublina po Tallin trwają przygotowania

Katarzyna Świątek

Departament Pożytku Publicznego MPiPS
katarzyna.swiatek@mpips.gov.pl

Co nas czeka w Polsce? W 2011 Curuchomiona zostanie strona internetowa ERW. Planowana jest kampania w internecie w tzw. nurcie social media. W maju odbędzie się konferencja „Prawna rzeczywistość funkcjonowania wolontariatu w Europie”, a we wrześniu – konferencja o e-wolontariacie. MPiPS ogłosi też konkurs na projekty organizacji pozarządowych wpisujące się w krajowe priorytety ERW 2011. We wrześniu również Polska weźmie udział w inicjatywie o nazwie EYV 2011 Tour, która promować będzie organizacje pozarządowe związane z wolontariatem.

Kampania na rzecz pracy ochotniczej w Polsce wydaje się szczególnie potrzebna. Poziom zaangażowania Polaków w wolontariat jest znacznie niższy niż średnia w Unii Europejskiej wynosząca 23% (*Report on Volunteering in the European Union, Study conducted by GHK for the European Commission Submitted February 2010*). Tylko 12,9% Polaków, zadeklarowało w 2009 roku, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poświęciło czas na pracę w organizacji społecznej lub grupie nieformalnej (*Badanie Stowarzyszenia Klon/Jawor prowadzone we współpracy z Millward Brown SMG KRC w 2009 r.*).

Polskim organem koordynującym ERW 2011 jest Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, zaś bezpośrednimi pracami nad Krajowym Planem Działania dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 kieruje Departament Pożytku Publicznego (DPP). We wspomnianym dokumencie zapisano m.in. krajowe priorytety Roku, takie jak kreowanie mody na wolontariat, wzmocnienie organizatorów wolontariatu oraz systemowego podejścia do tej kwestii.

Podobne cele postawiono przed całą ogólnounijną inicjatywą. ERW ma na celu m.in. tworzenie sprzyjającego otoczenia dla wolontariatu w UE oraz szerzenie wiedzy o jego wartości i znaczeniu. Rok ma przyczynić się do zwiększenia znaczenia wolontariatu dla umacniania spójności społecznej. Poza przypomnieniem, jak ważną i wartościową rzeczą jest aktywność wolontariacka, jest to również szansa zmierzenia się z wyzwaniami dla rozwoju wolontariatu w UE, zwłaszcza w kontekście otoczenia instytucjonalnego czy rozwiązań legislacyjnych.

Obchody Roku zbiegną się z półrocznym okresem sprawowania przez Polskę przewodnictwa w Radzie UE. Jest to unikalna okazja promocji wolontariatu w UE oraz zachęcenia Polaków do bliższego poznawania sąsiadów, wymiany doświadczeń, wspomagania kształcenia międzykulturowego i rozwoju relacji między obywatelami państw członkowskich.

Niski poziom aktywności wolontariackiej w Polsce wynika z istniejących przeszkód. ERW jest szansą, aby zmierzyć się z tymi problemami. To okazja, aby wartości związane z wolontariatem utrwaliły się w świadomości społecznej i procentowały w przyszłości. Konferencje, seminaria, publikacje, badania, debaty i konkursy – wszystko po to, by ci, którzy już angażują się w wolontariat ugruntowali się w sensowności swoich działań, zostali zauważeni i docenieni przez otoczenie. A ci, którzy nie odkryli jeszcze piękna i znaczenia wolontariatu, mogli to jak najszybciej uczynić.

Zostań wolontariuszem! Zmieniaj siebie i świat! ✨

Pełna wersja tekstu na stronie:
www.mlodzi.org.pl

ROZMOWA

Jest ustawa, jest strategia, jest OK

Z Krzysztofem Więckiewiczem, dyrektorem Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej rozmawia Wawrzyniec Pater

Tylko 16% młodych Europejczyków zdarza się pracować społecznie. Jak przekonać do wolontariatu pozostałe 84%?

Trzeba podejmować inicjatywy takie, jak Europejski Rok Wolontariatu 2011. Dają one szansę na aktywizację młodych ludzi w tym zakresie. Staramy się planować działania w taki sposób, by przyciągnąć uwagę młodzieży, nie zapominając jednak np. o seniorach.

Wolontariat to priorytet polityki młodzieżowej UE. Jedna trzecia unijnych krajów ma narodowe strategie rozwoju wolontariatu i prawo regulujące wolontariat. Co Polska robi w tym zakresie?

Jeśli chodzi o prawo, wychodzimy z założenia, że powinno ono stanowić jedynie ramy działalności wolontariackiej – pomagać, a nie przeszkadzać. Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wydaje się rozwiązaniem wystarczającym. A jeśli chodzi o wsparcie – udzielamy go organizacjom pozarządowym w ramach Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2009-2013. W roku 2010 te organizacje, których projekty uwzględnią wolontariat, dostaną dodatkowe punkty. Ta kwestia będzie też uwzględniona w tworzonych obecnie strategiach rozwoju kraju – w Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego i Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego. Tworzenie odrębnej strategii nie ma raczej sensu. W ramach EYV 2011 opracowana zostanie Długofalowa polityka w zakresie rozwoju wolontariatu w Polsce, która przyniesie szereg wytycznych i rekomendacji, ważnych przy planowaniu polityk publicznych w Polsce w kolejnych latach.

Krzysztof Więckiewicz

Pięć milionów młodych Europejczyków szuka pracy. Czy Europejski Rok Wolontariatu im pomoże?

Chcemy postrzegać wolontariat jako źródło kompetencji cenionych na rynku pracy. Będziemy starać się promować wolontariat oparty na wiedzy i pomagający się rozwijać, choć oczywiście nie tylko w sensie zawodowym.

Na ile ostatnie zmiany prawne poprawiają sytuację wolontariuszy i organizacji?

Zmiany ze stycznia 2010 r. rozstrzygnęły głównie wątpliwości co do relacji pomiędzy wolontariatem a pracą społeczną członków stowarzyszeń. Nowelizacja przesądziła, że członek stowarzyszenia może wykonywać świadczenia jako wolontariusz na rzecz stowarzyszenia, którego jest członkiem. Ustawa uregulowała też kwestię bezpieczeństwa wolontariuszy pracujących za granicą. W przypadku zagrożenia korzystający jest obowiązany zapewnić wolontariuszowi ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia. ✨

Edukacja szkolna

OTO CZŁOWIEK

KATARZYNA LEWIŃSKA

zwyciężczyni konkursu dla asystentów Comeniusa

To wspaniała osoba. Mieliśmy ogromne szczęście, mogąc gościć Kasię w naszej szkole. Z pewnością jej pobyt pozostanie na długo w naszej pamięci. Była wspaniałym ambasadorem swojego kraju!

Takie referencje wystawiła Katarzynie Lewińskiej Linda Cowie, dyrektor Crown Primary School w szkockim Inverness, w której pracowała Katarzyna. Nic dziwnego, że Polka była jedną z faworytek konkursu zorganizowanego przez British Council. Asystenci Comeniusa z całej Europy, odbywający praktyki nauczycielskie w Wielkiej Brytanii, zostali poproszeni o opisanie swoich doświadczeń. Według Simona Williama, szefa programów europejskich w British Council, relacja Katarzyny dowodzi, ile dobrego może przynieść szkole aktywność asystenta Comeniusa.

Katarzyna Lewińska podkreśla, że sama też odniosła sporo korzyści. – Dzięki asystenturze rozszerzyłam swoje horyzonty, szlifowałam język i poznawałam szkocką kulturę. Takie doświadczenie bardzo rozwija i dodaje odwagi! – mówi.

Katarzyna Lewińska obecnie jest na stażu w polskiej szkole – czeka ją bardzo intensywna praca nauczyciela i wychowawcy. Zapytana o swoje zainteresowania wymienia górskie wędrówki oraz książki fantasy, dzięki którym odrywa się od często męczącej rzeczywistości.

– Michał Wodzisławski
Program Comenius

REKLAMA

PRZYWÓDZTWO EDUKACYJNE W TEORII I PRAKTYCE

NOWA
PUBLIKACJA

Publikacja wydana nakładem Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, we współpracy z Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

Praca zbiorowa pod red. prof. Stefana

M. Kwiatkowskiego i prof. Joanny

M. Michalak porusza zagadnienia

omawiane podczas konferencji naukowej

„Liderzy w edukacji”,

która odbyła się w czerwcu 2010 r.

na Wydziale Zarządzania UŁ.

Publikacja dostępna również w wersji PDF
w zakładce „publikacje” na stronie
www.frse.org.pl.

Jak eTwinning wpływa na rozwój nauczyciela

ETWINNING Internetowa współpraca daje efekty. Przekonał się o tym Wojciech Wasylko, nauczyciel języka angielskiego z Gimnazjum nr 3 im. Józefa Pukowca w Rybniku

Zdaniem Wojtka, eTwinning to znakomite lekarstwo na wypalenie zawodowe

Gracjana Więckowska
redaktor portalu www.etwinning.pl
✉ gracjana.wieckowska@frse.org.pl

Wojciech Wasylko w rybnickim gimnazjum pracuje od dziesięciu lat. O programie eTwinning po raz pierwszy usłyszał w marcu 2005 r., podczas konferencji regionalnej w Katowicach. Możliwość współpracy z innymi krajami europejskimi za pośrednictwem internetu zainteresowała go błyskawicznie – od razu znalazł i zarejestrował partnera do swojego pierwszego

stopni awansu zawodowego. W trakcie realizacji projektu powstało mnóstwo materiałów i dokumentów – wiele z nich włączono do dokumentacji, przygotowywanej dla komisji oceniającej. Wśród dokumentów znalazł się między innymi certyfikat otrzymany po zdobyciu 1. miejsca w konkursie „Nasz projekt eTwinning” oraz sprawozdanie z realizacji projektu eTwinning wraz ze zdjęciami.

Pasja i zaangażowanie sprawiły, że Wojtek został wkrótce Ambasadorem Programu eTwinning w województwie śląskim. Spotykał się z nauczycielami, brał udział

w wielu konferencjach i szkoleniach, prowadził warsztaty w salach kom-

puterowych. Przeprowadził wiele prezentacji. Występując publicznie, nabrał pewności siebie i zyskał umiejętność skupiania uwagi uczestników spotkania. Został także trenerem kursów e-learning „Jak uczestniczyć w programie eTwinning?”. W każdym roku szkolnym realizuje z kursantami 10 modułów tematycznych. Uczestnikom, którzy mają kłopoty, doradza i podpowiada najlepsze rozwiązania. Zdobyte umiejętności i doświadczenia z zakresu korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także realizacja kolejnych projektów międzynarodowej współpracy i wykorzystywania metody projektów dały mu pewność siebie.

Dzięki kolejnym osiągnięciom w programie eTwinning Wojtek mógł starać się o kolejny stopień awansu zawodowego. – Nauczyciel, który realizuje projekty eTwinning, ma na awans większe szanse, bo jego uzyskanie jest dla takiej osoby po prostu znacznie łatwiejsze – mówi Wasylko. – Ja nie martwię się o nic, bo wiem, że z udziału w eTwinningu wyniosłem ogromne korzyści: umiejętność wykorzystywania ICT w mojej pracy, umiejętność współpracy międzynarodowej, pracy metodą projek-

„NAUCZYCIEL, KTÓRY REALIZUJE PROJEKTY ETWINNING MA WIĘKSZE SZANSE NA UZYSKANIE KOLEJNEGO STOPNIA AWANSU ZAWODOWEGO. JEST TO DLA NIEGO ZNACZNIE ŁATWIEJSZE. JA NIE MARTWIĘ SIĘ O NIC.”

tu i motywowania uczniów do nauki, dzięki czemu osiągają oni lepsze wyniki podczas egzaminów końcowych. To wszystko dało mi uznanie dla mojej pracy – w szkole, w regionie i w szkołach partnerskich.

Podczas realizacji projektu eTwinning Wojtek Wasylko mógł sprawdzić i ocenić każdą pracę przygotowaną przez uczniów. Oceny z miesiąca na miesiąc były coraz lepsze – uczniowie starali się wykonywać swoje zadania projektowe jak najlepiej, bo wiedzieli, że ich prace będą przeglądane przez kolegów w szkole partnerskiej. Najwyższe noty otrzymywały działania wykraczające poza materiał przewidziany w programie nauczania. Co ważne dla gimnazjalistów – informacje o realizowanych projektach wpisywano na świadectwach kończących. To znacznie zwiększyło szanse gimnazjalistów na naukę w wybranych przez nich szkołach.

Wojtek Wasylko wskazuje eTwinning jako znakomite lekarstwo na wypalenie zawodowe. Mówi: – Nie znam uczucia, które nazywa się wypaleniem zawodowym. Jeśli kocha się to, co się robi, nigdy nie czuje się zmęczenia. Ja bardzo lubię wrzesień, lubię poniedziałki, nawet jeśli rozpoczynam zajęcia o 7 rano (z grupą eTwinning). Uważam, że rok szkolny mija zbyt szybko. Pomyślał, aby zrezygnować z pracy w szkole lub się przekwalifikować, w ogóle nie biorę pod uwagę.

Działania w programie eTwinning: realizacja projektów, ale też wyjazdy czy szkolenia były możliwe dzięki wsparciu dyrekcji gimnazjum. Tylko przy akceptacji dyrekcji Wojtek Wasylko mógł brać udział w seminariach zagranicznych, krajowych konferencjach czy warsztatach. Istotne są także sprawy finansowe – w szkole znalazły się pieniądze na zapłacenie za przeprowadzone dodatkowe godziny z grupą eTwinning czy finansowe nagrody dyrektora szkoły.

Ogromnie ważne w realizacji projektów eTwinning jest wyposażenie w sprzęt komputerowy. Wojtek Wasylko ma w swojej pracowni komputer podłączony do internetu, rzutnik, ekran i rolety w oknach.

Na początku swej pracy Wojciech Wasylko obawiał się, czy w następnym roku będzie miał etat w szkole, bo liczba uczniów zapisujących się do klas pierwszych gimnazjum nie rzucała na kolana. To zmieniło się, od kiedy zarejestrowano pierwszy projekt eTwinning w szkole. Teraz Gimnazjum nr 3 im. Józefa Pukowca w Rybniku postrzegane jest jako jedna z wymarzonych szkół dla absolwentów okolicznych szkół podstawowych. ✨

Tekst powstał na podstawie wywiadu Ewy Rainskiej-Nowak

ETWINNING

Program eTwinning zaprasza na ferie zimowe z eTwinningiem. To cykl bezpłatnych warsztatów dla nauczycieli na temat programu i jego narzędzi. Zapraszamy do nadsyłania zgłoszeń. Warsztaty będą odbywały się w siedzibie FRSE w Warszawie, ul. Mokotowska 43.

taty będą odbywały się w siedzibie FRSE w Warszawie, ul. Mokotowska 43.

ETWINNING

Znany już datę rozstrzygnięcia Konkursu Europejskiego eTwinning. Stanie się

to podczas dorocznej konferencji eTwinning, która odbędzie się w Budapeszcie w dniach 30 marca – 2 kwietnia 2011 r. Czy będziemy mieli w finale polskie projekty, tak jak bywało w poprzednich latach? Trzymajcie kciuki!

COMENIUS

Zapraszamy do odwiedzenia Europejskiej Bazy Produktów (*European Shared Treasure*) pod adresem <http://llp.org.pl/est>. Baza to inicjatywa Narodowych Agencji Programu „Uczenie się przez całe życie”, mająca na celu zebranie rezultatów projektów partnerskich realizowanych w ramach programów sektorowych Comenius, Leonardo da Vinci oraz Grundtvig. W wyszukiwarce znaleźć można m.in. 422 Partnerskie Projekty Szkół.

cie”, mająca na celu zebranie rezultatów projektów partnerskich realizowanych w ramach programów sektorowych Comenius, Leonardo da Vinci oraz Grundtvig. W wyszukiwarce znaleźć można m.in. 422 Partnerskie Projekty Szkół.

Bydgoski projekt wyróżniono Europejską Odznaką Jakości

Chopin – muzyka bez granic

ETWINNING Granie, śpiewanie, a nawet kręcenie teledysków. Takie zadania postawiono przez uczniami z Bydgoszczy

Gracjana Więckowska

redaktor portalu www.etwinning.pl

gracjana.wieckowska@frse.org.pl

Partnerami w zrealizowanym jesienią 2009 r. projekcie były Szkoła Podstawowa nr 63 z Bydgoszczy oraz Súkromná základná škola z Novej Dubnicy na Słowacji. Inicjatywa – z uwagi na Rok Chopinowski – służyła przede wszystkim muzycznej edukacji. Dzieci poznały różne rodzaje instrumentów, wykonywały je, rozpoznawały po brzmieniu, rozwiązywały też zagadki związane z tematem, a także śpiewały piosenki (po polsku, słowacku i angielsku) i przygotowywały kartki świąteczno-muzyczne dla swoich „bliźniaków” ze Słowacji. Uczniowie mieli też okazję z nimi porozmawiać i wspólnie zaśpiewać w trakcie wideokonferencji poprzez Skype’a. Było to dla nich bardzo ekscytujące przeżycie.

– Przed projektem zastanawiałam się, dlaczego nie realizować lekcji muzyki w formie interesującej dla dzieci, pozwalającej im być aktywnym i twórczym – mówi koordynatorka projektu Dominika Giezek. – Takiej, która odpowiada ich wrodzonej ciekawości oraz potrzebie poznawania i rozumienia świata. Takiej, która uczy współpracy i logicznego myślenia: stawiania pytań, zdobywania wiedzy przez eksperymentowanie i wyciąganie wniosków.

Rezultatem projektu jest strona internetowa zawierająca zdjęcia, notki,

nagrania wideo oraz zeskanowane prace dzieci. Uczniowie wykonali także własnoręcznie instrumenty muzyczne oraz kartki świąteczne wysłane „bliźniakom”. Nauczyli się też pracy w zespole i korzystania z technologii komunikacyjnych.

Projekt okazał się jednak istotny nie tylko dla dzieci. – Możliwość współpracy z „bliźniakiem” dała mi szansę porównania programów nauczania oraz poznania metod i technik stosowanych na Słowacji – mówi Dominika

21

**PROJEKTÓW NAGRODZONO
W OGÓLNOPOLSKICH
KONKURSACH ETWINNING
W 2010 R.**

Giezek. Podkreśla, że dzięki projektowi także nauczyciele mogli poszerzyć swoją wiedzę oraz umiejętności muzyczne i językowe – dla nich również nauka słowackiej piosenki była dużym wyzwaniem.

Projekt „Music without borders” został laureatem konkursu na najlepsze inicjatywy programu eTwinning w 2010 r., otrzymał również Europejską Odznakę Jakości.

Więcej o projekcie SP nr 63 w Bydgoszczy: musicwithoutbordersproject.blogspot.com

Szansa dla pedagogów

COMENIUS Prezentacja programu Mobilności Comeniusa podczas Europejskiego Dnia Języków wzbudziła olbrzymie zainteresowanie słuchaczy

Marta Ślufarska, Michał Wodzisławski
program Comenius

marta.slufarska@frse.org.pl

michal.wodzislawski@frse.org.pl

Udział w szkoleniu za granicą to niepowtarzalna okazja na podniesienie kwalifikacji zawodowych, poznanie innych systemów edukacji i sposobów nauczania oraz nawiązanie międzynarodowych kontaktów. To także wspaniały sposób na poprawę znajomości języka obcego – tak nauczycielka informatyki z podwarszawskiego gimnazjum podsumowała korzyści z uczestnictwa w programie Mobilności Comeniusa podczas warsztatów zorganizowanych w ramach Europejskiego Dnia Języków.

Uczestnicy spotkania, wśród których byli nauczyciele, dyrektorzy szkół, a także przedstawiciele Mazowieckiego Samorządowego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i studenci, poznali szczegóły obu akcji programu: Mobilności szkolnej kadry edukacyjnej oraz Asystentury Comeniusa.

W ramach pierwszej akcji można dowolnie wybierać formę szkolenia: oferta obejmuje zagraniczne kursy metodyczno-językowe, ogólne kursy doskonalenia zawodowego czy wyjazdy na konferencje. Zainteresowanie uczestników wzbudził również job-shadowing – możliwość obserwacji zajęć prowadzonych w szkole lub innej instytucji oświatowej za granicą.

Kursy mogą trwać od 5 dni roboczych do 6 tygodni i muszą być zgodne z profilem zawodowym wnioskodawcy. Dofinansowanie obejmuje koszty podróży, szkolenia oraz utrzymania – pokrywa więc wszystkie potrzeby beneficjentów związane z wyjazdem.

Uczestników spotkania ucieszył fakt, że terminy składania wniosków są aż trzy – dzięki temu będą oni mogli wziąć udział w kursie w najdogodniejszym dla siebie czasie.

Uczestnicy warsztatów przekonali się, że z Mobilności Comeniusa warto skorzystać

Duże zainteresowanie – szczególnie wśród studentów – wzbudziła część warsztatów poświęcona Asystenturze Comeniusa. Najbardziej spodobало się to, że podczas kilkumiesięcznego pobytu asystenta w jednej ze szkół w Europie można połączyć praktykę pedagogiczną z poznawaniem obcego kraju. Studentka matematyki UW tłumaczyła, dlaczego zamierza ubiegać się o udział w programie: – Wydaje mi się, że to wspaniała okazja do zdobycia doświadczenia z pracy w szkole. Zwłaszcza, że będę miała możliwość uczyć się od nauczycieli pracujących w ramach innego systemu edukacji.

Przedstawione przykłady dobrych praktyk przekonały nauczycieli, jak dużo korzyści może przynieść obec-

ność asystenta Comeniusa w szkole. – To niesamowite, jak bardzo może on wzbogacić życie szkoły. Oprócz nauki języka obcego lub innego przedmiotu asystenci mogą prowadzić kółka zainteresowań, angażować się w szkolne projekty lub prowadzić zajęcia o swoim kraju ojczystym – mówiła jedna z uczestniczek warsztatów.

Asystentura Comeniusa może trwać od 3 do 10 miesięcy w ciągu roku szkolnego. Termin składania wniosków zarówno dla kandydatów na asystentów, jak i szkół goszczących przypada 31 stycznia 2011 r.

Więcej na temat Mobilności Comeniusa na: www.comenius.org.pl

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU COMENIUS

Kilkunastu nauczycieli z Polski, Węgier i Francji uczyło się w Pruszczu Gdańskim, jak mówić do dzieci, by te słuchały.

Aby język giętki wyraził, co pomyśli głowa

Jagna Kaczanowska

współpracownik FRSE

eurodesk@eurodesk.pl

Wcale nie jest łatwo wyartykułować swoje myśli i uczucia. Zwłaszcza, jak ma się lat siedem, dwanaście... Nauczyciele rozumieją, że uczniowie mają problem ze znalezieniem odpowiednich słów, właściwym szykiem zdań. Ale są przecież od tego, żeby pomagać i uczyć.

By robić to lepiej, wzięli udział w projekcie „Mówię, więc jestem”, zrealizowanym w Zespole Szkół nr 4 im. I.J. Paderewskiego w Pruszczu Gdańskim. W trakcie warsztatów mogli dowiedzieć się, jak mogą wspomagać swoich podopiecznych w rozwoju i jak mogą sprawić, by komunikacja na lekcjach, ale także po nich, poprawiła się. Poznali m.in. etapy rozwoju mowy u dzieci, zasady komunikacji zastępczej, tajniki mowy ciała oraz metod opanowywania stresu, zyskali też

Uczestnicy warsztatów swoje umiejętności mogli sprawdzić pracując z uczniami

wiadomości dotyczące wykorzystania dramy w metodyce nauczania i budzenia kreatywności uczniów. Ale oprócz tego zawiązało się też wiele przyjaźni ponad granicami – w zajęciach brali udział nauczyciele z Polski, Węgier i Francji. Najciekawsze w tym projekcie było nie to,

czego można się było dowiedzieć, same „twarde” informacje – ale raczej wiedza, jak można te informacje przekazać dalej, do uczniów, jak się nimi dzielić. Czyli – najistotniejszy okazał się rozwój tzw. kompetencji miękkich. Koordynatorem projektu była Grażyna Kamińska.

NOWOŚCI ETWINNING

Publikacja „Zwycięskie projekty w konkursach programu eTwinning – 2010” przedstawia 21 najwyższej ocenionych inicjatyw. Broszurę można pobrać na stronie www.etwinning.pl/publikacje/zwycieskie-projekty-w-konkursach-programu-etwinning-2010.

Szkolnictwo wyższe

FELIETON

Erasmus – okno na Polskę i na świat

Barbara Morcinek

Od wielu lat do Szkoły Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach przyjeżdża we wrześniu grupa stypendystów Erasmusa. Chcą studiować w Polsce. Pierwszy miesiąc ma dla nich duże znaczenie – przybywają z różnych krajów Europy, przeważnie nigdy u nas wcześniej nie byli, więc pierwsze wrażenie, jakie wywrze na nich nasz kraj, jest niezwykle ważne.

Podczas kursu staramy się umożliwić im jak najlepsze funkcjonowanie w Polsce. Uczymy, jak się poruszać po kraju, kupić bilety, zamówić jedzenie w restauracji, zapytać o drogę, porozmawiać przez telefon, zrobić zakupy. Wprowadzamy w arkana życia akademickiego, wyjaśniamy system zaliczeń i egzaminów, działanie bibliotek, dziekanatów. Ale przede wszystkim wprowadzamy w język i kulturę. Uczymy podstaw komunikowania się w konkretnych sytuacjach: zadawania i rozumienia pytań oraz udzielania odpowiedzi. Wprowadzamy w zagadnienia polskiej kultury, pokazując nie tylko to, co tradycyjne, ale i to, co współczesne. Pokazujemy filmy polskie i chodzimy razem na koncerty. Organizujemy spotkania z przedstawicielami kultury i polityki, ale także z obcokrajowcami, którzy mieszkają w Polsce i mogą się podzielić swoim doświadczeniem. Staramy się, by wszystko, co oferujemy studentom, przydało im się w czasie pobytu w Polsce.

Chcemy jednak także poznać ich kulturę. Podczas wyjątkowego wieczoru „Spotkania Narodów”, wspólnie przenosimy się do różnych krajów – poznajemy ich muzykę, kuchnię, tańce, obyczaje. To właśnie sprawia, że kurs EILC jest nie tylko oknem na Polskę dla naszych gości, ale i oknem na świat dla nas i naszych studentów. ☀

Barbara Morcinek,

Szkola Języka i Kultury Polskiej Uniwersytetu Śląskiego.
Szkola jest jednym z organizatorów intensywnych kursów językowych Erasmusa (EILC)

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU FSS

Warszawska uczelnia będzie uczyć informatyki socjologów i ekonomistów

Kuźnia nowych specjalistów

Opracowanie oraz uruchomienie programu studiów magisterskich na specjalizacji Informatyka społeczna było celem projektu realizowanego od marca 2009 do października 2010 r. przez Polsko-Japońską Wyższą Szkołę Technik Komputerowych (PJWSTK). Partnerem inicjatywy był Instytut INFOMEDIA z Uniwersytetu w Bergen, w Norwegii.

Nowy kierunek jest adresowany do absolwentów studiów licencjackich kierunków nauk społecznych: socjologii, ekonomii, psychologii, marketingu oraz dziedzin pokrewnych. Już za kilka lat na rynek pracy trafiać mają absolwenci

z bardzo szerokością wiedzy z zakresu nauk społecznych, a także bardzo dobrą znajomością narzędziową informatyki. Pomysłodawcy projektu mają nadzieję, że będą oni zatrudniani w firmach zajmujących się badaniami rynku, agencjach marketingu elektronicznego, a także w przedsiębiorstwach informatycznych, projektujących i realizujących aplikacje społecznościowe (Web 2.0).

Firmy współpracujące z PJWSTK już teraz wykazują zainteresowanie pracownikami potrafiącymi w twórczy sposób rozwiązywać skomplikowane problemy na styku: człowiek-społeczeństwo-systemy informacyjne. Szczególnie zależy im na osobach, które potrafią projektować i przeprowadzać badania społeczne i przygotowywać prognozy, wykorzystując różne narzędzia informatyczne.

–opr. Sylwia Izyniec

ECTS Label – za wysokie progi dla polskich szkół?

ERASMUS Żadna rodzima uczelnia nie znalazła się w tym roku na liście nagrodzonych przez Komisję Europejską za modelowe wdrożenie systemu ECTS

Beata Skibińska

zastępca dyrektora programu

„Uczenie się przez całe życie”

✉ beata.skibinska@frse.org.pl

Certyfikat ECTS Label Komisja Europejska przyznaje od 2004 r. – wyróżnia nim te uczelnie, które wzorowo stosują system ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System). Narzędzie to wspiera organizację i zarządzanie procesem dydaktycznym oraz ułatwia zaliczanie okresu studiów zrealizowanego przez studenta w innej uczelni. Mówiąc prościej – dzięki ECTS studenci mogą zmieniać uczelnie bez obaw, że kolejna nie doceni osiągnięć na poprzedniej.

Na ogłoszonej w październiku liście uczelni wyróżnionych w roku 2010 nie ma żadnej polskiej szkoły. Certyfikaty ECTS Label otrzymały: Wolny Uniwersytet Warnieński (Bulgaria), Uniwersytet Masaryka (Czechy), Uniwersytet Rolniczy w Nitrze (Słowacja) oraz Sakarya Üniversitesi i Karadeniz Teknik Üniversitesi z Turcji. Jedynym naszym rodzyńkiem w elitarnym gronie pozostaje Politechnika Łódzka, wyróżniona w roku 2009 za nowatorski internetowy Katalog Przedmiotów.

Dlaczego polskie uczelnie nie są nagradzane? Wydaje się, że główny powód to fakt, że wciąż borykamy się z koniecznością wdrażania ECTS w warunkach bardzo sztywnych i przeladowanych programów studiów oraz skoncentrowania kształcenia na nauczycielu, a nie na studencie. Zresztą problem z ECTS jest szerszy – dotyczy nie tylko Polski, ale całej Europy. W wielu uczelniach tzw. starych krajów członkowskich system ECTS stosowany jest już od ponad 20 lat, a mimo to Komisja przyznała ECTS Label jedynie 28 uczelniom. Na szczeblu europejskim zabrakło chyba skutecznej promocji konkursu oraz wykreowania prestiżu posiadania certyfikatu.

Problemy z ECTS dziwią o tyle, że narzędzie jest niezwykle pożyteczne. System zainaugurowano w roku 1989, jego po-

NAGRODY ECTS LABEL

U góry: statuetka ECTS Label z roku 2010. Obok: zdjęcie z ceremonii wręczenia statuetek ECTS Label w roku 2009. Wśród nagrodzonych – Politechnika Łódzka.

wstanie ma swoją genezę w rozwijającej się do roku 1987 wymianie studentów w programie Erasmus. Przez kilkanaście lat ECTS był stosowany jedynie dla potrzeb tej wymiany i rozliczania osiągnięć mobilnych studentów, uzyskanych w uczelniach partnerskich. W XXI w. stał się ważnym narzędziem Procesu Bolońskiego – wtedy też postanowiono rozszerzyć go na wszystkich studentów. W naszym kraju stosowanie systemu ECTS „uprawomocniło się” na mocy rozporządzenia z 3 października 2006 r. w sprawie systemu przenoszenia osiągnięć studenta. I mimo iż w nazwie rozporządzenia nie znajdujemy akronimu ECTS, to system ten jest zgodny z założeniami systemu europejskiego.

Abstrahując od tego, że system ECTS stosować trzeba, bo wymaga tego prawo, stosować go naprawdę warto, bo:

- porządkuje opis oferowanych przez uczelnię programów studiów i prezentuje je w wystandaryzowany i rozpoznawalny w Europie sposób (w postaci Katalogu Przedmiotów/ Pakietu Informacyjnego);
  - porządkuje proces dydaktyczny – punkty ECTS odzwierciedlają nakład pracy przeciętnego studenta niezbędny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się;
  - wymaga stosowania sprawdzonych i funkcjonalnych standardowych dokumentów (Porozumienie o programie zajęć, Wykaz zaliczeń, Karta uznania akademickiego).
- Miejmy nadzieję, że wyróżniona Politechnika Łódzka znajdzie w przyszłości naśladowców. ☀

Więcej o ECTS w „Przewodniku...” na stronie: www.ekspercibolonscy.org.pl

SONDA

Co zyskała Politechnika Łódzka dzięki certyfikatowi ECTS Label?

Małgorzata Miller

prodziekan ds. studiów niestacjonarnych i obcojęzycznych, WOiZ Politechnika Łódzka

Posiadanie certyfikatu ECTS Label bardzo zwiększyło zainteresowanie studiami na PŁ w Europie i na świecie. ECTS ułatwia naszym studentom wyjeżdżającym do uczelni zagranicznych przygotowanie *learning agreement*, umożliwiając, w oparciu o Katalog Przedmiotów ECTS, właściwe dobranie przedmiotów oraz rozliczenie osiągnięć po powrocie do Polski. System umożliwia też zagranicznym studentom dokładniejsze zaplanowanie ścieżki studiów na PŁ, co z kolei znacznie usprawnia obsługę administracyjną wymiany studentek i ułatwia planowanie.

Krzysztof Józwiak

prorektor ds. kształcenia, Politechnika Łódzka

ECTS Label potwierdza wysoką jakość kształcenia na PŁ. Możemy lepiej promować studia w naszej uczelni i ułatwiamy wybór kursów potencjalnym studentom przyjeżdżającym. Przygotowane w sposób usystematyzowany programy i karty przedmiotów umożliwiają lepsze zarządzanie studiami i ułatwiają eliminację nieefektywnych powtórzeń. Otrzymaliśmy także dodatkowe punkty w rankingu polskich szkół wyższych. Osiągnięcie ECTS Label wymusiło działania, dzięki którym mamy użyteczne wielofunkcyjne narzędzie.

Maciej Wąsak

student IV roku, Business and Technology, Centrum Kształcenia Międzynarodowego, PŁ

Wprowadzenie systemu ECTS, jak i internetowego Katalogu Przedmiotów ECTS, ułatwiło mi wybór przedmiotów na wymianę studencką w kontekście punktów, jak i uznania przedmiotów realizowanych za granicą. Fakt, że można za granicą realizować przedmioty z programu w Polsce miał wpływ na moją decyzję o wyjeździe. Studenci zagraniczni mówili mi z kolei, że dzięki posiadaniu przez PŁ certyfikatu ECTS Label i uporządkowanego katalogu przedmiotów, oni również nie mieli żadnego kłopotu z przygotowaniem *learning agreement*.

ERASMUS - NOWE KRAJE

Najprawdopodobniej od roku 2011/12 Chorwacja oraz Szwajcaria będą uczestniczyć w programie Erasmus na pełnych prawach. Polskie uczelnie biorące udział w programie mogą więc

rozpocząć podpisywanie umów dwustronnych (międzyinstytucjonalnych) na wymianę studentów i pracowników ze szkołami wyższymi w tych krajach. Szczegółowe informacje i wzór umowy, jaką należy podpisywać w progra-

mie Erasmus, znajdują się na stronie www.erasmus.org.pl.

ERASMUS - UWAGA, TERMINY!

Oto terminy składania wniosków w programie Erasmus w roku 2011: 4 lutego

– organizacja intensywnych kursów języka polskiego dla zagranicznych studentów (EILC), którzy w roku 2011/12 przyjadą do Polski na studia lub praktykę Erasmusa (wnioski należy składać do Narodowej Agencji programu); 28 lutego

– projekty wielostronne, np. opracowanie programów studiów (wnioski przyjmuje Agencja Wykonawcza w Brukseli); 11 marca – organizacja kursów intensywnych Erasmusa (wnioski należy składać do Narodowej Agencji programu).

WIRTUALNY ZARZĄDCA

– Realizacja projektu badawczego to – poza sferą merytoryczną – nieprawdopodobna szansa poznania ciekawych ludzi, odwiedzenia pięknych miejsc i zrozumienia tradycji innego kraju – mówi Jarosław Kilon (na zdj.), nauczyciel z Wyższej Szkoły Finansów i Zarządzania w Białymstoku.

Jarosław Kilon realizował projekt „Od szkoły podstawowej po kształcenie dorosłych – ICT i e-learning w edukacji przez całe życie” w ramach Stypendiów Indywidualnych Programu FSS. Dzięki współpracy z instytucją partnerską z Norwegii (Rogaland Training and Education Centre ze Stavanger) mógł badać m.in. model zarządzania wirtualnymi zasobami edukacyjnymi.

CIEKAWOSTKI

W systemach szkolnictwa wyższego aż 36 państw – spośród 47 uczestniczących w Procesie Bolońskim – całkowicie wdrożono już Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów ECTS. Tak wynika z najnowszej publikacji sieci Eurydice – raportu *Focus on Higher Education in Europe 2010: the impact of the Bologna Process* (Szkolnictwo wyższe w Europie 2010: wpływ Procesu Bolońskiego).

Więcej opracowań na temat szkolnictwa wyższego dostępnych jest na stronie sieci Eurydice: www.eurydice.org.pl.

Dwie dekady Tempusa

TEMPUS Trudno uwierzyć, ale ten program ruszył w Polsce już 20 lat temu. Rocznicą to dobra okazja, by przypomnieć sobie, jakie są jego cele i jak się zmieniał

Anna Bielecka

koordynator zespołu programów Erasmus Mundus i Tempus
anna.bielecka@frse.org.pl

Uruchomienie programu Tempus decyzją Wspólnoty Europejskiej w maju 1990 roku zbiegło się w czasie z upadkiem muru berlińskiego i wkroczeniem Polski oraz innych państw regionu Europy Środkowo-Wschodniej na drogę prowadzącą ku demokracji. Początkowo głównym celem programu Tempus było wspieranie – poprzez współpracę z partnerami w krajach Unii Europejskiej – reform systemów szkolnictwa wyższego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej i Wspólnocie Niepodległych Państw. Następnie do zadań programu włączono wspieranie procesu integracji państw stowarzyszonych i kandydujących do Unii Europejskiej. Obecnie celem programu jest również podniesienie jakości kształcenia i znaczenia wyższego wykształcenia dla społeczeństwa oraz zwiększenie wza-

im kadry akademickiej możliwość wyjazdów do krajów Unii. Do 1997 roku z Polski do państw Wspólnoty wyjechało ponad 2600 studentów i pracowników. Realizacja projektów mobilnościowych w Tempusie II (1993-2000) miała olbrzymi wpływ na wprowadzenie elastycznego systemu studiów, systemu transferu punktów (ECTS) oraz systemu jakości kształcenia, co pomogło przygotować polskie uczelnie do uczestnictwa w programie Socrates – Erasmus.

Tempus miał spore znaczenie dla reform w strukturach polskich uczelni i dostosowania ich do zachodnioeuropejskich standardów – chodzi m.in. o zmiany w programach kształcenia, modernizację uczelni, unowocześnienie bazy dydaktycznej i podwyższenie kwalifikacji kadr akademickich. Polskie szkoły wyższe zrealizowały liczne projekty, których celem była modernizacja służb finansowych, unowocześnienie biur współpracy z zagranicą i bibliotek, a także tworzenie nowych jednostek – uczelnianych biur karier, promocji

PROJEKTY TEMPUSA

Liczba wspólnych projektów międzyuczelnianych z udziałem polskich szkół wyższych. IV faza programu TEMPUS obejmuje projekty zaakceptowane w latach 2007-2010.

NET (New Educational Tools). System gromadzi w bazie elektronicznej wszystkie dane studenta od momentu rozpoczęcia studiów na uczelni do czasu ich zakończenia.

W III fazie programu Tempus (2000-2006) Polska zmieniła rolę z beneficjenta na „doradcę” (stronę pomagającą). Brak możliwości finansowania udziału polskich uczelni w latach 2000-2004 spowodował gwałtowny spadek aktywności naszych uczelni w realizacji wspólnych projektów. Dopiero przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku i ponowne „otwarcie” Tempusa na polskie uczelnie, już jako kraju członkowskiego UE, a nie kraju beneficjenta, pozwoliło uczelniom na dzielenie się zdobytym doświadczeniem we wspólnych przedsięwzięciach skierowanych do obecnych beneficjentów programu. ✪

Więcej na ten temat na stronie www.tempus.org.pl

Studia doktoranckie pod lupą międzynarodowych ekspertów

Izabela Stanisławiszyn
przewodnicząca zarządu EURODOC
Katarzyna Lasota
Zespół Ekspertów Bolońskich, FRSE

Ponad sto osób wzięło udział w międzynarodowym seminarium na temat studiów doktoranckich, zorganizowanym w Warszawie w ramach

ca. Według tej samej ankiety ponad 30% doktorantów w Europie nie spędza nawet jednej godziny tygodniowo na pisaniu doktoratu, a blisko 45% nie wie, jaką rolę pełni ich promotor czy opiekun naukowy. Dlatego też EURODOC reprezentuje pogląd, iż zarówno programy doktoranckie, jak i opieka promotorów nad doktorantami wymagają daleko idących zmian.

Prelegenci warszawskiego seminarium

działalności polskiego Zespołu Ekspertów Bolońskich. Podczas dwudniowego spotkania (17-18 czerwca 2010 r.) przedstawiono najnowsze trendy i kierunki rozwoju studiów doktoranckich w Europie, uczestnicy wymienili się też doświadczeniami dotyczącymi aktualnych modeli studiów doktoranckich. Studia te włączono do zagadnień Procesu Bolońskiego jako III stopień studiów już w roku 2003. Podczas konferencji ministerialnej w Bergen (2005) zauważono, iż uczestników trzeciego cyklu kształcenia powinno się uznawać zarówno za studentów, jak i początkujących naukowców. Postanowiono więc, że aktualnie budowane programy studiów doktoranckich powinny uwzględniać zarówno element edukacyjny (np. wykłady, seminaria), jak i indywidualną lub zespołową działalność badawczą.

Jak wynika z ankiety przeprowadzonej przez EURODOC, obecnie około 70 proc. doktorantów w Europie przypisuje się status studentów, podczas gdy zdecydowana większość preferowałaby status pracownika i młodego naukow-

Ponieważ referenci i uczestnicy seminarium reprezentowali różne grupy interesariuszy związanych ze studiami doktoranckimi, a także różne kraje, seminarium stanowiło dobre forum do dyskusji na ten temat. Spotkanie – obok zagranicznych prelegentów i polskich Ekspertów Bolońskich – poprowadził podsekretarz stanu w MNiSW prof. dr hab. Zbigniew Marciniak. ✪

Więcej na ten temat na stronie www.ekspercibolonscy.org.pl

EURODOC

Europejska Rada Doktorantów i Młodych Naukowców (EURODOC) to założona w 2002 r. międzynarodowa federacja, działająca w 37 państwach Unii Europejskiej i Rady Europy. Reprezentuje doktorantów i młodych naukowców na szczeblu unijnym w sprawach edukacji, nauki, prowadzenia badań naukowych i ścieżek rozwoju ich karier naukowych.

„DLA UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO PROJEKTY TEMPUS STANOWIŁY PRZYSŁOWIOWĄ WĘDKĘ. OGROMNYM SUKCESEM TEMPUSA BYŁO PRZYGOTOWANIE UCZELNI DO WEJŚCIA DO UNII EUROPEJSKIEJ NA »EUROPEJSKIM POZIOMIE«. NIE BEZ KOZERY EDUKACJA BYŁA NAJSZYBCIEJ ZAMKNIĘTYM OBSZAREM NEGOCJACJI ZE WSPÓLNOTĄ.”

RENATA ORŁOWSKA, UNIwersYTET GDAŃSKI

jemnego zrozumienia między narodami i kulturami Unii Europejskiej a krajami partnerskimi.

Polska, oprócz Węgier, była jednym z pierwszych krajów uprawnionych do korzystania z funduszy programu Tempus. Liczba zaangażowanych państw szybko jednak rosła – poszerzyła się o kolejne państwa Europy Środkowo-Wschodniej. Dziś krajami beneficjentami programu są państwa Afryki Północnej i Bliskiego Wschodu, Balkany i kraje powstałe po rozpadzie ZSRR.

Pierwsza faza programu Tempus (1990-1992) otworzyła dla studentów

i rozwoju, wydziałowych biur obsługi studentów oraz wprowadzenie elementów planowania strategicznego, nowoczesnych systemów informacji i monitorowania przebiegu studiów.

Jednym z przykładów trwałego wpływu programu na polskie szkoły wyższe jest system USOS – Uniwersytecki System Obsługi Studiów. USOS powstawał etapami, a w grupie inicjatywnej znalazły się czołowe polskie uniwersytety, które rozpoczęły pracę nad komputerowym wspomaganie obsługi studenta w ramach finansowanego przez program Tempus projektu

Edukacja pozaformalna młodzieży

TRZY PYTANIA DO...

TENDENCJA
WZROSTOWA

Rozmowa z Agnieszką Moskwiak,
koordynatorką Akcji 2. Wolontariat Europejski
w ramach programu „Młodzież w działaniu”

Ilu wolontariuszy wyjeżdża rocznie w ramach Wolontariatu Europejskiego?

W 2009 r. wyjechało z Polski około 800 osób. W całym EVS wzięło udział ok. 6,5 tys. osób.

Badania pokazują, że zaangażowanie Europejczyków w wolontariat spada. Czy dotyczy to również Wolontariatu Europejskiego?

Nie. W przypadku Wolontariatu Europejskiego mamy do czynienia z tendencją wzrostową. Szacuje się, że w 2013 r. w ramach WE za granicę wyjedzie 10 tys. wolontariuszy.

Patrząc jednak na ogólne zaangażowanie Polaków w wolontariat rzeczywiście mamy do czynienia z tendencją spadkową. W Europie prace ochotnicze podejmuje średnio 23% mieszkańców. Zaangażowanie Polaków w tej dziedzinie wypada poniżej tej średniej. W 2009 r. wyniosło 12%, w roku 2010 r. nieco się poprawiło i sięgnęło 16%.

Czy po roku 2013 r., gdy zakończy się program „Młodzież w działaniu”, Wolontariat Europejski nadal będzie dostępny dla młodych ludzi?

Nie wiemy jeszcze, jak będzie nazywał się dokładnie nowy program i jak będzie wyglądał. Inicjatywa „Youth on the move”, która jest planowana przez Komisję Europejską po 2013 r., zakłada, że wolontariat międzynarodowy pozostanie jednym z głównych narzędzi zwiększających mobilność młodych ludzi na różnych etapach ich ścieżki edukacyjnej – formalnej i pozaformalnej. Czekamy obecnie na ostateczny kształt nowego programu, który będzie zapewne przedstawiony w 2012 r.

WYJĄTKOWE PROJEKTY WOLONTARIATU EUROPEJSKIEGO

Gdańska fundacja i jej
wolontariusze z czterech stron świata

Na pomoc niepełnosprawnym

„Najlepsze kasztany są na ulicy Północnej” – tak nazywał się projekt Wolontariatu Europejskiego, zorganizowany przez gdańską fundację „Sprawni Inaczej”. Realizowana od 1 lipca 2009 r. do 1 czerwca 2010 r. inicjatywa miała na celu stworzenie w Gdańsku nowego Centrum Integracji dla osób niepełnosprawnych i lokalnej społeczności. W pracach pomogła czwórka wolontariuszy: Katharina Mueller z Niemiec, wysłana przez Jugendbildunstatte Unterfranken, Martina Pavlovska ze Słowenii, reprezentująca Youth Forum Bitola, Bulut Turek z Turcji, wysłany przez Goren Kalpler Egitim Dernegi oraz Yasser Yousef z Egiptu –

„NIEPEŁNOSPRAWNI RZADKO MAJĄ
OKAZJĘ POZNAĆ CUDZOZIEMCÓW.”

wolontariusz

z organizacji Development No Borders.

Zagraniczni ochotnicy szybko odkryli, ile satysfakcji może dać praca z osobami niepełnosprawnymi. Wprowadzili do projektu pierwiastek międzykulturowy – ich obecność była dla podopiecznych Fundacji niezmiernie ważna, ponieważ osoby z niepełnosprawnością, przede wszystkim z niepełnosprawnością intelektualną czy psychiczną, mają bardzo ograniczone możliwości spotkania osób innych narodowości.

Dodatkowo wolontariuszom udało się zainteresować Wolontariatem Europejskim kilka lokalnych organizacji, które dotychczas nie miały żadnej styczności z programem „Młodzież w działaniu”.
– opr. Melania Mikiewicz

Wolontariat w Europie: co jest faktem, a co mitem

MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU Jeśli masz od 18 do 30 lat i chcesz wyjechać za granicę, poznać obcą kulturę i zdobyć nowe umiejętności, Wolontariat Europejski jest właśnie dla ciebie

Zamiast pieniędzy jest satysfakcja, nowe znajomości i szersze kompetencje. A to czasami cenniejsze od gotówki

Urszula Buchowicz
specjalista ds. Wolontariatu Europejskiego
✉ ubuchowicz@frse.org.pl

Zanim jednak zaczniesz pakować walizki, warto zastanowić się, czym jest Wolontariat Europejski, a czym nie. Dylematy te mogą pojawić się w trakcie realizacji projektu. Warto je rozstrzygnąć już teraz.

Wolontariat to wakacje

MIT. Celem projektów Wolontariatu Europejskiego nie jest sam wyjazd za granicę, ale przede wszystkim zorganizowane działanie na rzecz społeczności lokalnej. Nie zmienia to faktu, że na poznanie innego kraju, jego kultury i mieszkańców też możesz liczyć. Na wypoczynek i podróże wolontariusz może poświęcić czas w czasie urlopu.

Wolontariuszem można być jeden raz

FAKT. Wolontariusz może wziąć udział tylko w jednym działaniu Wolontariatu Europejskiego. Zobowiązany jest do podpisania specjalnego oświadczenia w tej kwestii. Ważne jest, żeby decyzja o udziale w projek-

cie była w pełni świadoma – warto przemyśleć, jak najlepiej tę szansę wykorzystać.

Wyjątek od tej zasady dotyczy wolontariuszy z mniejszymi szansami, którzy mogą brać udział w więcej niż jednym działaniu – pod warunkiem, że łączny czas pracy nie przekracza 12 miesięcy.

Wolontariat jest za darmo

FAKT. Zgodnie z Kartą Wolontariatu Europejskiego, będącą zbiorem podstawowych zasad, Wolontariat Europejski nie może pociągać za sobą żadnych kosztów dla wolontariuszy.

Organizacja wybiera projekt wolontariuszowi i decyduje o kształcie działania

MIT. To wolontariusz ma wpływ na wybór projektu. Może skorzystać z oferty projektów przedstawionej przez organizację, albo sam wybrać organizację, w której będzie realizować swoje działanie. Baza wszystkich organizacji Wolontariatu Europejskiego dostępna jest na stronie www.evsdatabase.eu. Ponadto wolontariusz powinien brać aktywny udział zarówno w przygotowaniu

działania, jak i jego realizacji. To właśnie współpraca między organizacjami a wolontariuszem decyduje o powodzeniu projektu. Jeśli wolontariusz zaangażuje się w tworzenie projektu od samego początku, będzie miał większy wpływ na określenie warunków współpracy i zakresu swoich zadań.

Wolontariat to sposób na zdobycie doświadczenia

FAKT. To kluczowa korzyść z udziału w projekcie. Wolontariusz zyskuje wiedzę we własne możliwości oraz nabywa lub rozwija umiejętności i wiedzę.

Wolontariat Europejski to tylko Europa

MIT. W ramach programu możliwe jest realizowanie projektów z udziałem organizacji z Krajów Programu, Regionu Europy Wschodniej i Kaukazu, Europy Południowo-Wschodniej i Basenu Morza Śródziemnego, a także m.in. Boliwii, Ekwadoru i Indonezji. ✨

Więcej o Wolontariacie Europejskim:
🌐 www.mlodziez.org.pl

Czy na Wolontariacie Europejskim można zarobić?

MŁODZIEŻ W DZIAŁANIU Odpowiedź można dać już na wstępie. Zarobić się nie da, ale można zyskać – przekonują się o tym wszystkie zaangażowane strony

Agnieszka Moskwiak
Akcja 2. Wolontariat Europejski, program MwD
✉ agnieszka.moskwiak@frse.org.pl

Wolontariusz, organizacja goszcząca i organizacja wysyłająca zyskują oczywiście przede wszystkim w sensie niematerialnym. Wolontariusz poznaje inną kulturę, nawiązuje znajomości, uczy się języka i rozwija kompetencje, które mogą mu się przydać na rynku pracy. Z kolei organizacja goszcząca ma osobę, która może wnieść inny styl pracy i zaproponować nowe pomysły, które urozmaicą ofertę organizacji dla społeczności lokalnej. Organizacja wysyłająca nawiązuje natomiast kontakty międzynarodowe z organizacjami pozarządowymi. Po powrocie wolontariusza z zagranicy może zyskać, zapraszając go

do współpracy czy też prosząc, aby zachęcał innych młodych ludzi do skorzystania z Wolontariatu Europejskiego.

Organizacja, która zdecyduje się w ramach Wolontariatu Europejskiego gościć w Polsce wolontariusza, może liczyć na pokrycie większości kosztów z tym związanych. Otrzymuje np. 470 euro na każdy miesiąc pobytu gościa – z tych pieniędzy opłaca zakwaterowanie, wyżywienie, transport lokalny i wsparcie językowe. Może też uzyskać refundację 100% kosztów związanych ze specjalnymi potrzebami ochotnika, np. organizacją transportu dla wolontariusza niepełnosprawnego. Nie oznacza to jednak, że goszczący nie mają żadnych obowiązków – każda organizacja musi wykazać wkład własny. Nie jest on określony procentowo, nie musi być to też wkład finansowy. Może to być np. wykorzysta-

nie własnego sprzętu komputerowego na rzecz projektu.

Do tej pory zasadą Wolontariatu Europejskiego było to, że ochotnik nie ponosił żadnych kosztów. Mało tego, mógł nawet liczyć na drobne kieszonkowe – w Polsce osoba z zagranicy dostawała 80 euro miesięcznie. Takie reguły miały umożliwić udział w Wolontariacie każdej młodej osobie. Być może jednak w 2011 r. czekają nas zmiany – prawdopodobnie wolontariusze będą musieli ponosić 10% kosztów podróży.

Roczne dofinansowanie, które Polska Narodowa Agencja Programu „Młodzież w działaniu” przeznaczają na projekty EVS, wynosi ok. 3 mln euro. ✨

Więcej o Akcji:
🌐 www.mlodziez.org.pl

MWD - SZKOLENIE

Wspieraniu młodzieży poświęcone będzie kolejne szkolenie Pozaformalnej Akademii Jakości Projektu (PAJP), które na początku marca odbędzie się w Konstancinie. Rekrutacja 25 uczestni-

ków zakończy się w pierwszych dniach lutego. Zgłoszenia przyjmuje Magda Malinowska - mmalinowska@frse.org.pl. Szkolenia przeznaczone są dla doświadczonych liderów młodzieżowych i osób, które realizowały już projekty.

ROK WSPÓŁPRACY Z CHINAMI

11 stycznia zainaugurowany zostanie Europejsko-Chiński Rok Młodzieży 2011. Ma być on okazją do promocji dialogu międzykulturowego, zwiększenia wzajemnego zaufania i przyjaźni. Więcej

szczegółów na stronie <http://ec.europa.eu/youth/news/doc/euchina.pdf>

STATYSTYKI O MŁODZIEŻY

Co trzeci mężczyzna i co piąta kobieta w wieku od 25 do 34 lat w Unii Euro-

pejskiej wciąż mieszka z rodzicami. Takie między innymi informacje przynosi raport „Young adults in the EU27 in 2008”. Wśród młodszych Europejczyków (18-24 lata) odsetek mieszkających z rodzicami jest jeszcze większy.

Ochotnicy mają łatwiej

MWD Zaangażowanie w wolontariat to dla wielu pracodawców dowód, że kandydat do pracy jest odpowiedzialny. Takie atuty mogą mieć znaczenie w staraniach o etat

Agnieszka Moskwiak

koordynatorka Akcji 2 - Wolontariat Europejski, program „Młódzież w działaniu”
✉ agnieszka.moskwiak@frse.org.pl

Czy wolontariat może być argumentem na rynku pracy? Może, choć temat ten jest jeszcze w Polsce mało znany. Tymczasem wolontariat jest źródłem kompetencji również niezbędnych w pracy, jak fachowa wiedza.

Przykładem może być umiejętność pracy w grupie, elastyczność, umiejętność pracy w zmieniających się okolicznościach czy w środowisku międzykulturowym. Takich kompetencji nie można zdobyć w trakcie kursu na uniwersytecie. Pod koniec 2009 r., w trakcie organizowanej przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji konferencji „Edukacja pozaformalna a rynek pracy” Jeremi Mordasewicz z Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” wspominał, że na decyzję o zatrudnieniu kandydata w 80% wpływ mają jego umiejętności twarde, a w 20% umiejętności miękkie, jednak o utrzymaniu pracy w 80% decydują te drugie.

Dobrym przykładem programu, który pomaga kształtować kompetencje społeczne jest Wolontariat Europejski w ramach programu „Młódzież w działaniu”. Umożliwia on młodym ludziom bez doświadczenia i znajomości języka pracę w charakterze wolontariusza w zagranicznej organizacji pozarządowej.

Wolontariat w Europie robi karierę

wej. Efekty są widoczne: nauka języka obcego, często w jego prawdziwej, mówionej, niepodręcznikowej formie, umiejętność pracy w grupie, w dodatku wielokulturowej, umiejętność radzenia sobie z trudnymi sytuacjami. Takich kompetencji oczekuje obecnie każdy pracodawca. Niestety, niewielu z nich wie, że to właśnie wolontariat przyczynia się w dużej mierze do ich rozwoju.

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji podejmuje różne działania zmierzające do zapoznania pracodawców z pojęciem edukacji pozaformalnej, czyli między innymi wolontariatu. Przykładem takich

działań jest wspomniana wcześniej konferencja czy kolejne działania zaplanowane na 2011 r. - m.in. Forum Wolontariatu Międzynarodowego, którego część będzie poświęcona właśnie relacjom wolontariat-rynek pracy. Wspomnieć należy również o badaniach kompetencji zdobywanych w programie, które Narodowa Agencja Programu „Młódzież w działaniu” przeprowadzi w 2011 r.

Dla Komisji Europejskiej zwiększenie szans młodzieży na zdobycie zatrudnienia jest jednym z priorytetów - zostało wpisane w strategię Europa 2020. Do tej kwestii odnosi się również nowa inicjatywa edukacyjna „Youth on the move”, która ma ruszyć po 2013 r. Przewidziano w niej działania, które nie tylko wzmocnią mobilność w ramach Unii i między krajami unijnymi a krajami zewnętrznymi, ale również przyczynią się do zdobywania kompetencji przydatnych na rynku pracy i będących uzupełnieniem tych zdobywanych w trakcie edukacji szkolonej i zawodowej.

Europejski Rok Wolontariatu zaplanowany na 2011 r. jest szansą na promocję wolontariatu nie tylko wśród potencjalnych wolontariuszy i organizacji korzystających z ich pracy, ale również wśród pracodawców, którzy powinni dowiedzieć się, jak cennymi pracownikami mogą być osoby z doświadczeniem wolontariackim. ✨

Więcej o Wolontariacie Europejskim:
✉ www.evs.org.pl

SONDA

Wolontariat Europejski - na co może liczyć beneficjent?

Michał Łuczyn
były wolontariusz EVS

Od ponad 2,5 roku studiuję w Danii na kierunku przypominającym polskie budownictwo. Gdy w 2006 r. wyjeżdżałem z Polski, nie umiałem powiedzieć w języku duńskim pojedynczego słowa. Wolontariat Europejski zaferował mi wówczas niezbędny czas na naukę oraz kurs językowy. Od tej pory, równocześnie ze studiami, mogłem pracować dla lokalnych firm budowlanych, współpracujących z polskimi podwykonawcami. Dziś mam możliwość swobodnego życia i pracy w Kopenhadze.

Melania Miksiewicz
Narodowa Agencja Programu „Młódzież w działaniu”

Poprzez udział w Wolontariacie Europejskim młody człowiek nabywa umiejętności, które pozwalają mu potem elastycznie poruszać się po rynku pracy. Zaradność, samodzielność, kreatywność - te atuty wprawdzie trudno opisać w CV, ale są bardzo przydatne w poszukiwaniu pracy. Jeśli zaś młoda osoba zdecyduje się na budowanie kariery związanej z tematem projektu, wiedza praktyczna zdobyta podczas pobytu za granicą jest nie do przecenienia.

Agnieszka Szczepanik
koordynatorka, Stowarzyszenie „Jeden Świat”

Młodzi ludzie po Wolontariacie Europejskim wracają pewniejsi swoich możliwości i mocnych stron. Z zagranicy przywożą pomysły na życie zawodowe bądź naukowe, a nawet na oba naraz. Chętnie podejmują różnorodne wyzwania - np. niestraszna im jest praca w firmach z siedzibą poza Polską. Praktyczna znajomość języka angielskiego, a często także języka kraju, w którym byli na EVS, powoduje, że jest im znacznie łatwiej zdobyć wymarzoną pracę.

PROJEKT KWARTAŁU - ZA CO TRZYMA KCIUKI KOMITET EWALUACYJNY

Droga do demokracji spółdzielni z Sosnowca

The Art of the road to democracy” to półroczny projekt Akcji 1.3. Młódzież w demokracji. Realizuje go młodzież z Sosnowca w partnerstwie z rówieśnikami z Włoch. Uczestnicy pogłębiają swą wiedzę o mechanizmach demokracji oraz włączają się w dyskusję nad dalszym rozwojem systemu demokratycznego. W tym celu w obu krajach przeprowadzą wśród społeczności lo-

kalnych badania dotyczące jakości i znaczenia systemu demokratycznego oraz jego wpływu na codzienne życie mieszkańców. Wyniki zostaną przedstawione i przedyskutowane podczas wspólnych, polsko-włoskich debat w obu krajach. Dodatkowym celem projektu będzie zachęcenie osób zagrożonych bezrobociem do podejmowania twórczych działań w obrębie ich społeczności. ✨

OPINIA

Projekt zwrócił moją uwagę m.in. ze względu na wyjątkowego wnioskodawcę - Spółdzielnię Mieszkanową „Hutnik” z Sosnowca, która od lat finansowo i organizacyjnie wspiera działania młodzieży. Projekt w interesujący sposób realizuje priorytet zwiększania uczestnictwa młodzieży w życiu społecznym. Zapropionowano w nim ciekawe podejście do tematu samorządności i demokracji lokalnej. Jego siłą jest to, że młodzież zajmować się będzie demokracją w swoim najbliższym otoczeniu, w znanym środowisku, poznając, jak poszczególne decyzje i działania na szczeblu samorządowym wpływają na mieszkańców, ale też jak mieszkańcy mogą wpływać na funkcjonowanie własnych społeczności i na rozwiązania w ważnych dla nich sprawach.

Projekt składa się z różnorodnych działań, zarówno związanych z przeprowadzaniem badań, jak i włączających młodych mieszkańców okolicznych osiedli w zajęcia artystyczne i twórcze. Daje to szansę na szeroką promocję działań projektowych, upowszechnianie wiedzy,

Anna Olszówka

członkini Komitetu Ewaluacyjnego programu „Młódzież w działaniu”

jaką młodzież zdobędzie podczas realizacji projektu, i przyciągnięcie uwagi innych młodych ludzi. Ambitne działania aktywizujące młodzież z obu krajów dają szansę na porównanie systemów funkcjonujących w Polsce i we Włoszech.

Będziemy z zainteresowaniem czekać na wyniki tego projektu. ✨

Czas zakasać rękawy

MWD Chcesz gościć wolontariusza z zagranicy? A może kogoś wysłać do pracy? Zapraszamy na spotkania - oto rozkład jazdy dla poszczególnych regionów

28 I woj. pomorskie
Stowarzyszenie „Morena” z Gdańska

28-29 I woj. warmińsko-mazurskie
Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych z Olsztyna

4-6 II woj. mazowieckie
Monika Mrówczyńska, Anna Szlęk

14 II woj. wielkopolskie
Stowarzyszenie „Jeden Świat” z Poznania

23 II woj. zachodnio-pomorskie
Stowarzyszenie POLITES ze Szczecina

12 III woj. świętokrzyskie
Stowarzyszenie AWR z Kielc

22 III woj. lubuskie
Stowarzyszenie POLITES ze Szczecina

7-8 IV woj. wielkopolskie
Stowarzyszenie „Jeden Świat” z Poznania

14 IV woj. lubelskie
Europejski Dom Spotkań - Fundacja „Nowy Staw” z Lublina

28-29 IV woj. kujawsko-pomorskie
Fundacja Wiatrak z Bydgoszczy

9 V woj. kujawsko-pomorskie
Fundacja „Wiatrak” z Bydgoszczy

○ spotkanie informacyjne
● spotkanie szkoleniowe

Terminy spotkań w woj. podkarpackim i małopolskim nie zostały jeszcze ustalone.

SALTO-EECA: UWAGA, NOWOŚĆ!

Wolontariat Europejski (EVS) w państwach Europy Wschodniej i Kaukazu (EECA) jest najszybciej rozwijającą się akcją w programie „Młódzież w działaniu”. Każdego roku ponad sześćset osób wyjeżdża lub przyjeżdża do krajów EECA w celu realizacji działań EVS. Liczba wolontariuszy w porównaniu z 2007 roku wzrosła dwukrotnie!

W 2011 roku wejdą w życie dwa nowe systemy wsparcia i rozwoju jakości EVS w państwach Europy Wschodniej i Kaukazu (tzn. Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdawia, Rosja i Ukraina):

- akredytacja organizacji EVS
- centralizowany cykl szkoleń dla wolontariuszy EVS.

Chcesz dowiedzieć się więcej? Zapraszamy na stronę: www.salto-youth.net/evstrainingseeca/2011/I.

Edukacja dorosłych

OTO CZŁOWIEK

IWONA PRĘCIUK

współwłaścicielka Europejskiego Centrum Kształcenia „Eureka” w Lublinie

„Człowieka nie możesz nauczyć niczego, możesz mu jedynie pomóc odnaleźć to w sobie” – te słowa Galileusza stanowią motto działalności Europejskiego Centrum Kształcenia „Eureka” z Lublina, którego prezesem jest Iwona Pręciuk. Z wykształcenia filolog angielski, z zamiłowania edukator dorosłych – pełen pasji poznawania ludzi, ich kultury, mentalności.

Te zainteresowania pchnęły ją w kierunku zawodowego prowadzenia szkoleń. Od 10 lat jest współwłaścicielem „Eu-

reki”. Jak sama mówi, gdyby nie program Grundtvig, realizacja jej pasji nie byłaby taka prosta. Przygoda z programem zaczęła się w 2003 r. od udziału w szkoleniu dla kadry zarządzającej edukacją dorosłych na Węgrzech. Przywiezione pomysły już rok później zaowocowały pierwszym kursem „Eureki” zgłoszonym do europejskiego katalogu szkoleń Grundtvig/Comenius, a przeznaczonym dla kadry edukacyjnej z Europy. Był to jednocześnie pierwszy zrealizowany z sukcesem kurs, zgłoszony przez polską organizację.

GDYBY NIE GRUNDTVIG, TRUDNIEJ BYŁOBY JEJ REALIZOWAĆ PASJĘ.

Od tamtego czasu „Eureka” zorganizowała jeszcze kursy z zakresu m.in. budowania zespołu, języka polskiego dla obcokrajowców i komunikacji interpersonalnej. Zdobyte doświadczenia sprawiły, że Iwona Pręciuk została jednym z Promotorów Grundtviga. A co do spraw niezwiązanych z pracą zawodową... Iwona Pręciuk dodaje, że jej pasją są synowie: Artur Jr. i Piotr oraz nurkowanie.

–opr. Karolina Milczarek

RZADKO ZADAWANE PYTANIA

Czy to prawda, że program Grundtvig przeznaczony jest tylko dla osób, które ukończyły 50. rok życia?

Nie. Z oferty programu mogą korzystać wszystkie osoby dorosłe – zarówno słuchacze, jak i kadra zajmująca się niezawodową edukacją dorosłych. Ograniczenie dotyczące wieku uczestników obowiązuje jedynie w Projektach Wolontariatu Seniorów. Wolontariusze uczestniczący w wymianach muszą mieć ukończone 50 lat. Celem tych dwuletnich bilateralnych projektów jest nie tylko umożliwienie seniorom działalności wolontariackiej w innym kraju europejskim, ale również nawiązanie trwałej współpracy pomiędzy organizacją goszczącą i wysyłającą.

Czy z wyjazdów indywidualnych w ramach programu Grundtvig mogą korzystać tylko przedstawiciele kadry organizacji zajmujących się edukacją dorosłych?

Nie. Z wyjazdów na szkolenia zagraniczne tj. kursy, seminaria, konferencje z zakresu edukacji dorosłych oraz praktyki i asystentury w organizacji zajmującej się edukacją dorosłych mogą korzystać tylko osoby zajmujące się niezawodową edukacją dorosłych – nauczyciele osób dorosłych, edukatorzy, kadra zarządzająca instytucji edukacyjnych.

Ale istnieje także oferta dla „zwykłych” dorosłych, którzy ukończyli 18. rok życia. Mogą oni korzystać z Warsztatów Grundtviga. Warsztaty nie służą doskonaleniu umiejętności zawodowych, ale rozwijaniu zainteresowań i poznawaniu różnych obszarów edukacji nieformalnej. –opr. Karolina Milczarek

Aktywność seniorów daje korzyści

GRUNDTVIG Osób w dojrzałym wieku jest już w Europie tyle, że nie tylko ich potrzeb, ale również potencjału nie można lekceważyć. Zyskają na tym także młodszy Europejczycy

Alina Respondek

zastępca dyrektora programu

„Uczenie się przez całe życie”

✉ alina.respondek@frse.org.pl

Europa się starzeje. Obecnie co piąty mieszkaniec Unii Europejskiej ma ukończone 60 lat, a przewiduje się, że za dwie dekady grupa ta będzie stanowić aż jedną trzecią społeczeństwa Europy. Prognozy dotyczące proporcji między liczbą osób w wieku emerytalnym, a tych w wieku produkcyjnym wyglądają niekorzystnie również w przy-

20
PROCENT
EUROPEJCZYKÓW
SKOŃCZYŁO JUŻ 60 LAT

padku Polski. Oblicza się, że w naszym kraju już za 10 lat więcej będzie dorosłych nieaktywnych zawodowo niż osób pracujących. I właśnie ta zwiększająca się liczba osób w wieku dojrzałym, coraz częściej żyjących 20, 30 i więcej lat po zakończeniu kariery zawodowej, stanowi z jednej strony wyzwanie dla społeczeństwa, ale z drugiej jest ogromną szansą.

Program Grundtvig wspiera aktywizację seniorów na co najmniej dwa sposoby: poprzez uczenie i wolontariat. Działania te pomagają poprawić jakość życia

seniorów, zapobiegają ich wykluczeniu społecznemu i wspierają udział osób dojrzałych w rozwoju społeczeństwa. Doskonale wpisują się zatem w założenia inicjatyw Komisji Europejskiej na trzy kolejne lata. Rok 2010 to Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym, rok 2011 jest Rokiem Wolontariatu, a rok 2012 zapowiedziano Rokiem Aktywnego Starzenia się.

Osoby dojrzałe chcą aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i nabywać nowe umiejętności – by się rozwijać, by nie dać się wykluczyć ze społeczeństwa, ale również po to, by być dla niego dalej użytecznymi. Dlatego niezwykle ważne jest rozwijanie odpowiedniej oferty edukacyjnej dla seniorów. Program Grundtvig to umożliwiła – poprzez wspólne działania europejskich organizacji zajmujących się edukacją seniorów, wymianę doświadczeń i podpatrywanie najlepszych rozwiązań, wyjazdy kadry i samych seniorów. Doświadczenia współpracy europejskiej wykazują, że uczenie się korzystania z komputera i dobrodziejstw internetu, nauka języków obcych, edukacja ku aktywnemu obywatelstwu, edukacja międzykulturowa czy prozdrowotna oraz kreatywność artystyczna, nie tylko przekładają się na obecną lepszą jakość życia seniorów, ale też na ich dalszą aktywność.

Ogromną szansą dla społeczeństwa Europy jest wykorzystanie wielkiego potencjału wiedzy, umiejętności, doświadczenia, mądrości życiowej, wolnego czasu i pozytywnej energii, jakie posiadają dziesiątki milionów osób niepracujących już

zarobkowo. Wiele z nich z wielką radością podejmuje lub podjęłyby działalność społeczną poprzez pracę w charakterze wolontariusza – w swoim otoczeniu lub dalej, nawet w Europie. Aby wolontariat seniorów zaistniał na szerszą skalę w kraju i Europie, należy promować dobre rozwiązania organizacyjne w tym obszarze. I tu też pomaga program Grundtvig. W ramach akcji Projekty Wolontariatu Seniorów dwie europejskie organizacje partnerskie nawzajem uczą się, jak organizować wolontariat międzynarodowy. Każda z nich zarówno wysłała swoją grupę wolontariuszy-seniorów, jak i przyjmuje u siebie wolontariuszy partnera. Pobyty w organizacji partnerskiej trwają kilka tygodni i są dla wolontariuszy okazją zarówno do uczenia się, jak i do dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem. ✨

Więcej na ten temat na stronie

🌐 www.grundtvig.org.pl

MOBILizacja organizacji, czyli inny wymiar mobilności

GRUNDTVIG Mobilność edukacyjna to nie tylko szansa na indywidualne wyjazdy zagraniczne, ale także na goszczenie uczestników mobilności w swojej organizacji!

Ewa Orzeszko

program Grundtvig

✉ ewa.orzeszko@frse.org.pl

W ramach unijnego programu Grundtvig jako kadra edukacji dorosłych możecie nie tylko wyjechać na zagraniczne szkolenie, ale i sami, w ramach swej organizacji macierzystej, takie międzynarodowe szkolenie zorganizować i gościć.

Wszystko zależy od Waszych potrzeb i możliwości. Chcielibyście rozpocząć współpracę na poziomie europejskim, ale brak Wam doświadczenia? Z pomocą przychodzi akcja Wizyty i wymiana kadry dla edukacji dorosłych oraz Asystentury Grundtviga. Dzięki nim możecie zaferować w swojej organizacji miejsce dla praktykanta lub asystenta (eksperta) z zagranicy,

który, w ramach tzw. job shadowingu (do 3 miesięcy) lub Asystentury Grundtviga (do niemal roku), pomoże Wam nawiązać kontakty międzynarodowe, podzieli się swoimi doświadczeniami, umiejętnościami i metodami pracy, urozmaici zajęcia prowadzone dla dorosłych słuchaczy, nada Waszej organizacji bardziej europejski charakter. A może Wasza instytucja organizuje w Polsce ciekawe kursy dla dorosłych i marzy Wam się prowadzenie ich w skali europejskiej? Tu program Grundtvig oferuje możliwość zgłaszania kursów do europejskiego katalogu szkoleń Grundtvig/Comenius. Dzięki temu możecie zorganizować i promować kursy dla kadry edukacji dorosłych z całej Europy, a przez to wymieniać się różnymi metodami pracy i doświadczeniami.

Na goszczenie kadry edukacji dorosłych z innych krajów nie dostaniecie, co prawda,

dofinansowania z programu Grundtvig, ale jakże wiele korzyści możecie odnieść! Jakże konkretnie? Co Wam, jako organizacji, może dać organizacja i goszczenie mobilności? Korzyści jest mnóstwo! Poznacie nowe metody pracy, wymienicie się doświadczeniami, nadacie Waszej organizacji bardziej europejski i międzykulturowy wymiar, zwiększycie kompetencje językowe, organizacyjne i interpersonalne Waszych pracowników, rozszerzycie swoją ofertę edukacyjną na całą Europę, poznacie nowych partnerów europejskich, sprawdzicie się i zobaczycie w oczach innych. A to wszystko nie ruszając się z miejsca i bez żmudnego wypełniania formularzy! ✨

Więcej o programie:

🌐 www.grundtvig.org.pl

GRUNDTVIG – ZAPOWIEDŹ

Tradycyjnie w styczniu 2011 r. odbędzie się spotkanie informacyjno-promocyjne dotyczące oferty programu Grundtvig na rok 2011. W styczniu i lutym zorganizowane będą także „Dni Otwarte”

programu Grundtvig – indywidualne spotkania z pracownikami programu, podczas których będziemy udzielać konsultacji, np. dotyczących pomysłów na przyszły projekt. Szczegóły na stronie www.grundtvig.org.pl. Zapraszamy!

GRUNDTVIG – SEMINARIUM

22 listopada 2010 r. odbyło się seminarium programów Grundtvig i Leonardo da Vinci „Edukacja jako narzędzie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym”. Omówiono rolę współpracy eu-

ropejskiej w ramach obu programów w przeciwdziałaniu tym zjawiskom.

GRUNDTVIG – KONFERENCJA

10 grudnia 2010 r. odbyła się konferencja podsumowująca 10 lat programu

Grundtvig w Polsce. Przedstawiono m.in. przykłady dobrej praktyki oraz ogłoszono wyniki konkursu „PIERWSZA LIGA GRUNDTVIGA”. Prace laureatów zostaną wydane w publikacji zaplanowanej jeszcze na rok bieżący.

Ucz się, jak lepiej uczyć dorosłych

GRUNDTVIG Od lat pracujesz z dorosłymi i czujesz się wypalony? A może jesteś początkującym edukatorem i chcesz się rozwinąć? Grundtvig ma coś dla Ciebie!

Karolina Milczarek

program Grundtvig

karolina.milczarek@frse.org.pl

Wiele osób słyszało o możliwości korzystania ze szkoleń zagranicznych przez kadre oświatową związaną ze szkolnictwem dla dzieci i młodzieży. Wciąż jednak tylko nieliczni wiedzą, że podobna oferta istnieje również dla kadry zajmującej się szeroko rozumianą niezawodową edukacją dorosłych – w ramach programu Grundtvig.

Jakie warunki trzeba spełnić, aby móc skorzystać z wyjazdów szkoleniowych? Po pierwsze, nie wystarczy być osobą dorosłą, jak niektórzy sądzą (wyjazdy osób dorosłych nienależących do kadry edukacji dorosłych możliwe są w akcji Warsztaty Grundtviga, o czym pisaliśmy w poprzednim numerze kwartalnika). Trzeba jeszcze zajmować się niezawodową edukacją dorosłych – być nauczycielem osób dorosłych, edukatorem, szefem instytucji edukacyjnej. Wśród dotychczasowych beneficjentów programu są m.in. pracownicy szkół dla dorosłych, uniwersytetów trzeciego wieku, muzeów, organizacji pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych. Po drugie, trzeba znać język obcy, w którym będzie odbywać się szkolenie.

A co program oferuje w zamian? Aż trzy akcje! Są to:

- Kursy doskonalenia zawodowego kadry dla edukacji dorosłych – umożliwiające wyjazdy trwające od 5 dni do 6 tygodni
- Wizyty i wymiana kadry dla edukacji dorosłych – pozwalające na skorzystanie z innych form szkoleniowych niż kursy, np. konferencji czy praktyk odbywanych w organizacji zajmującej się edukacją dorosłych trwających do 12 tygodni

Dzięki Asystenturze Grundtviga można uatrakcyjnić ofertę edukacyjną dla seniorów

• Asystentury Grundtviga – dające możliwość asystowania we wspieraniu uczenia się osób dorosłych lub w wybranych aspektach zarządzania edukacją dorosłych przez okres od ponad 12 do aż 45 tygodni.

A czego można się nauczyć za granicą dzięki dofinansowaniu z programu Grundtvig? Począwszy od tego, jakie metody wykorzystywać w nauczaniu słuchaczy-seniorów i jak uatrakcyjnić ofertę edukacyjną muzeów, kończąc na tym, jak przeciwdziałać przemocy wobec kobiet i jak pomagać jej ofiarom, czy jakie metody stosować w pracy z osobami autystycznymi. Więcej można się dowiedzieć ze sprawozdań uczestników, których wyjazdy zostały uznane za przykłady dobrej praktyki – publikujemy je na naszej stronie internetowej.

Udział w wyjazdach szkoleniowych daje nie tylko możliwość podniesienia własnych kwalifikacji, czy poprawienia znajomości języka obcego, ale również przynosi wiele korzyści organizacji

macierzystej. Poznane metody pracy czy rozwiązania organizacyjne pozwalają na poszerzenie oferty edukacyjnej własnej organizacji, urozmaicenie zajęć prowadzonych z dorosłymi, a nawiązane kontakty międzynarodowe stają się nierzadko wstępem do szerszej współpracy na poziomie europejskim.

Jeszcze więcej o wpływie programu Grundtvig na kadre edukacji dorosłych dowiemy się z badań przeprowadzonych w październiku 2010 na zlecenie Komisji Europejskiej. Zorganizowano je we wszystkich krajach uczestniczących w programie, wśród dotychczasowych beneficjentów akcji mobilnościowych korzystających z dofinansowania począwszy od 2001 roku. W założeniu wyniki mają mieć także wpływ na kształt nowej edycji programów unijnych w obszarze edukacji. Publikacja wyników badań przewidziana jest na lato 2011. ✨

Szczegółowe informacje na stronie:

www.grundtvig.org.pl

Jest dobrze, może być lepiej

WIZYTY STUDYJNE Relizacja tematów się udała. Ale inne skutki wizyt też są ważne – wynika z badań

Barbara Milewska

program Wizyty Studyjne

bmilewska@frse.org.pl

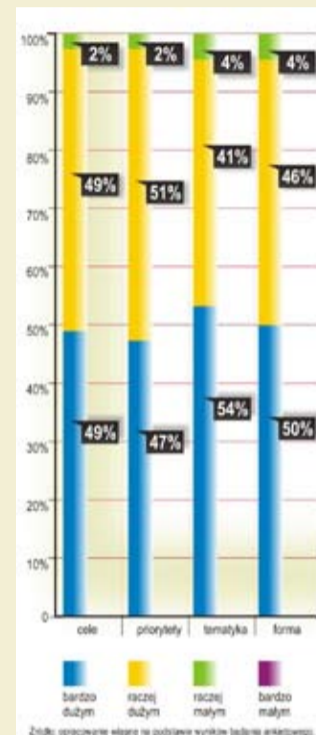
Opinie uczestników programu podsumowano w opracowanym w tym roku raporcie Wizyty Studyjne 2008/2009. Z publikacji wynika, że uczestnicy wizyt bardzo wysoko oceniają realizację zaplanowanych tematów, podkreślają jednak również wagę innych skutków wizyt, stanowiących swego rodzaju wartość dodaną.

Chodzi m.in. o wzrost ogólnego zainteresowania współpracą międzynarodową wśród instytucji wysyłających na wizyty oraz nawiązanie bezpośrednich kontaktów z uczestnikami wizyt z innych krajów. Tego rodzaju efekty, choć nie były planowane, okazały się nie mniej istotne i trwałe. Dzięki nim udało się rozpocząć współpracę polskich i zagranicznych instytucji, która zaowocowała realizacją wspólnych projektów (w tym w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”).

By opracować raport, jego autorzy przeanalizowali opinie wyrażone przez wszystkich polskich beneficjentów wizyt w różnych krajach, a także niektórych organizatorów wizyt w Polsce. Przypomnijmy – w sumie w roku 2008/2009 wyjechało 169 osób, w trakcie 12 projektów. Ogólnie uczestnicy programu odwiedzili 22 kraje, z których największą popularnością cieszyły się wizyty w Hiszpanii, Turcji, Wielkiej Brytanii i we Włoszech.

Wyniki prezentowane w Raporcie wykazują między innymi, że dla ponad 90 procent beneficjentów forma oraz tematyka wizyt studyjnych okazały się zgodne z ich potrzebami i oczekiwaniami. Niektórzy byli jednak zdania, iż bardziej efektywne mogłyby być wizyty organizowane oddzielnie dla różnych grup, np. dla specjalistów, dla nauczycieli czy dla przedstawicieli szkolnictwa wyższego. Inni proponowali wprowadzenie określonych typów wizyt tzn. szkoleniowych, studyjnych i eksperckich. ✨

WIZYTY STUDYJNE A POTRZEBY BENEFICJENTÓW

Beneficjenci odpowiadali na pytanie, w jakim stopniu (bardzo dużym/raczej dużym/raczej małym/bardzo małym) cele, priorytety, tematyka oraz forma wizyt studyjnych odpowiadały ich potrzebom i oczekiwaniam. Ciekawe, ostatniej z możliwych odpowiedzi nie wybrał żaden respondent. Zdecydowana większość uczestników uznała, że dostała dokładnie to, czego się spodziewała. Najbardziej pozytywnie odebrana została tematyka wizyt.

W sumie o zdanie zapytano wszystkich polskich beneficjentów programu oraz część organizatorów wizyt w Polsce. W roku 2008/2009 z programu skorzystało 169 Polaków.

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU GRUNDTVIG

Prawie rok spędziła Małgorzata Komarnicka, nauczycielka esperanta, na Asystenturze Grundtviga w Niemczech

Esperanto – zrozumieć lepiej świat

Ewa Orzeszko

program Grundtvig

ewa.orzeszko@frse.org.pl

Asystentury Grundtviga skierowane są przede wszystkim do nauczycieli osób dorosłych oraz kadry kierowniczej i administracyjnej organizacji edukacji dorosłych. Małgorzata Komarnicka, beneficjentka tej akcji w roku 2009, idealnie wpisuje się w powyższe kryteria – jest

jednocześnie nauczycielką esperanta oraz sekretarzem Międzynarodowego Związku Nauczycieli-Esperantystów.

Jej prawie roczny pobyt w Deutscher Esperanto-Bund e.V. łączył elementy praktyki pedagogicznej i organizacyjnej. Małgorzata Komarnicka poznawała nowe metody nauczania osób dorosłych, opracowywała programy nauczania, konspekty zajęć i materiały dydaktyczne, prowadziła lekcje, przygotowywała też międzynarodowe kursy

Małgorzata Komarnicka (stoi pierwsza z prawej) wśród uczestników Asystentury

i szkolenia. Czasu wystarczyło również na porównawcze studia dotyczące systemów edukacji Polski i Niemiec, przy wykorzystaniu zasobów Międzynarodowego Archiwum Esperanta.

– Zagraniczne szkolenia są bardzo wartościowe. Dają zupełnie inne spoj-

zenie na sprawy, którymi się dotychczas zajmowaliśmy. Zdobywamy nowe doświadczenie, które rozwija nas zawodowo. Uczymy się też szacunku dla odmiennych kultur, postaw, poglądów – mówi Małgorzata Komarnicka. ✨

AKTUALNOŚCI

Komisja Europejska ogłosiła rok 2012 Rokiem Aktywnego Starzenia się (European Year for Active Ageing). Inicjatywa służyć ma zwiększeniu szans seniorów na rynku pracy i poprawie warunków ich zatrudnienia. Unia zamierza też pomóc Europejczykom w dojrzałym wieku – w odgrywaniu aktywnej roli w społeczeństwie, oraz zachęcić ich do zdrowego stylu życia.

Ogłaszając europejski rok seniorów. Unia chce wesprzeć i zachęcić państwa członkowskie – oraz władze regionalne, lokalne i partnerów społecznych – do dbania o starszych członków społeczeństwa. Szczegółne wyzwanie czeka Europę w latach 2015-35. Wtedy na emeryturę przechodzić będzie pokolenie powojennego wyżu demograficznego.

Kształcenie zawodowe

FELIETON

Koniec okresu przejściowego – będzie nowa emigracja?

Maciej Duszczyk

Możliwość podejmowania pracy za granicą, obok korzystania z środków strukturalnych, postrzegana jest jako największa zaleta członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Po wejściu do Wspólnoty poziom emigracji Polaków przerósł wszelkie oczekiwania. Już w pierwszym roku, mimo otwarcia tylko trzech rynków pracy (Wielkiej Brytanii, Irlandii oraz Szwecji) swoich szans na zatrudnienie w Unii Europejskiej szukało ponad 500 tys. naszych rodaków. Były to głównie osoby młode, nieźle wykształcone, którym polski rynek pracy nie oferował miejsc pracy zgodnych z ich aspiracjami.

Oczywiście, nie wszystkim się udało. Wiele osób rozczarowało się po wyjeździe za granicę, również tam nie znajdując wymarzonej pracy. Zmuszeni realiami często podejmowali pracę poniżej swoich kwalifikacji.

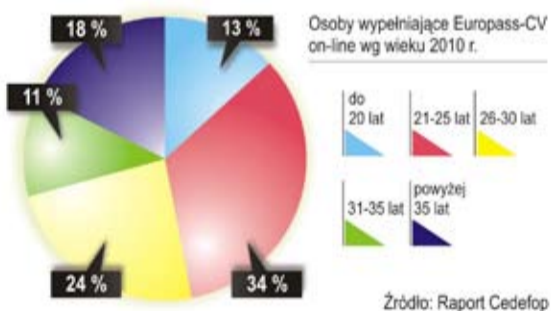
Ostatnie dane GUS pokazują, iż zarówno w roku 2009, jak i 2010 liczba Polaków pracujących za granicą spadła. Wzrosła jednocześnie skala tzw. migracji powrotnych. Oznacza to, iż emigracja została zahamowana. Jednak już 1 maja 2011 r. otwarte zostaną dwa ostatnie „przymknięte” dla Polaków rynki pracy – niemiecki i austriacki. Czy spowoduje to nową emigrację?

Istnieją argumenty, że może się tak stać. Polskę i Niemcy łączą chyba najsilniejsze tradycje migracyjne. Istotna może się również okazać bliskość niemieckiego rynku pracy, choć trzeba sobie zdawać sprawę, iż landy graniczące z Polską mają najwyższe w Niemczech bezrobocie. Jednocześnie jednak wielu ekspertów twierdzi, iż w Polsce wyczerpuje się tzw. nadwyżka migracyjna – spada liczba osób, które są zainteresowane pracą za granicą. A ci, którzy chcieli wyjechać, już są na brytyjskim czy irlandzkim rynku pracy. Co się wydarzy w praktyce – przekonamy się już za kilka miesięcy. ✪

Maciej Duszczyk jest zastępcą dyrektora Instytutu Polityki Społecznej UW, członkiem Zespołu Doradców Strategicznych Prezesa Rady Ministrów

STATYSTYCY POLICZYLI

KARIERA EUROPASS-CV

Już ponad 29 mln osób odwiedziło portal www.europass.cedefop.europa.eu, poświęcony dokumentom wchodzącym w skład Portfolio Europass. Największą popularnością wśród nich cieszy się Europass-CV. Od 2005 roku formularz ten pobrało blisko 13 mln osób. Ponad 9,5 mln skorzystało z możliwości wypełnienia go on-line (Polska zajmuje w tej kategorii 7. miejsce w Europie). Największą grupę osób korzystających z Europass-CV stanowią osoby do 30. roku życia.

– Europass-CV jest praktyczne, popularne i skuteczne – podkreśla Androulla Vassiliou, komisarz ds. edukacji, kultury, wielojęzyczności i młodzieży. – Szczególnie cieszy mnie to, że chętnie korzystają z niego młodzi ludzie. To ważne narzędzie w naszej kampanii „Mobilna młodzież”, która propaguje naukę i pracę za granicą. Jestem przekonana, że liczba jego użytkowników przekroczy niedługo 20 milionów.

LICZBA UŻYTKOWNIKÓW EUROPASS-CV MOŻE WKRÓTCE PRZEKROCZYĆ 10 MILIONÓW.

Europass zyskał popularność wśród firm i agencji pośrednictwa pracy. Marc Vandeleene, kierownik ds. PR i komunikacji w Manpower Belgium, mówi: – Europass-CV ułatwia przedsiębiorstwom procesy rekrutacji i zwiększa mobilność pracowników.

Formularz Europass-CV jest dostępny w 22 językach urzędowych UE oraz w języku tureckim, chorwackim, norweskim i islandzkim.

– opr. Kinga Motysia
na podstawie materiałów Komisji Europejskiej

Walkę z wykluczeniem każdy rozumie inaczej

LEONARDO DA VINCI Niełatwo jest podsumować europejskie osiągnięcia w walce z ubóstwem i wykluczeniem w 2010 r. Nie ma zgody nawet co do podstawowych pojęć

Niepełnosprawni to jedna z największych grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Anna Kowalczyk
program Leonardo da Vinci
✉ anna.kowalczyk@frse.org.pl

Rok 2010 był Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Przez dwanaście miesięcy instytucje publiczne i organizacje pozarządowe w całej Europie uświadamiały, przekonywały, dyskutowały i zapraszały do współdziałania w szukaniu pomysłów na ograniczenie obu niepokojących zjawisk. Duży udział w tych wysiłkach miały też podmioty zajmujące się edukacją – to ją bowiem uznaje się za jeden z najważniejszych sposobów budowania spójności społecznej i wyrównywania szans.

Czy całoroczne wysiłki przyniosły efekty? Czy udało się doprowadzić do jakichkolwiek odczuwalnych zmian? Niestety, bardzo trudno to ocenić. Przy próbie podsumowania skuteczności podjętych działań – ich zasięgu i wpływu na sytuację grup zagrożonych wykluczeniem – okazuje się, że zjawisko wykluczenia jest co do zasady trudno definiowalne. Zwykle różne wymiary marginalizacji nakładają się na siebie, a badania trzeba byłoby cyklicznie powtarzać, by ocenić trwałość efektów.

Doskonałą ilustracją tych problemów jest badanie wykonane w ramach międzyagencyjnego projektu INCLUSION. Narodowe agencje programu „Uczenie się przez całe życie” w kilkunastu krajach członkowskich próbowały podsumować swoje działania mające na celu zwiększenie udziału w kształceniu ustawicznym grup defaworyzowanych i narażonych na wykluczenie. Badanie obnażyło m.in. niedoskonałość systemu gromadzenia informacji w agencjach oraz jego nieprzystosowanie do uzyskiwania danych na temat udziału osób z grup wymagających szczególnego wsparcia w projektach realizowanych w ramach LLP.

Podstawowa trudność w porównaniu i podsumowaniu danych pojawiła się już na etapie ustalania podstawowych pojęć. Okazało się, że istnieją poważne różnice w definiowaniu grup wymagających szczególnego wsparcia. Niektóre narodowe agencje definiują je dość wąsko – jako grupy szczególnego ryzyka, wykluczone lub zagrożone wykluczeniem; inne zaś znacznie szerzej – jako grupy o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

W efekcie do grup „szczególnej troski” zalicza się zarówno np. osoby niepełno-

sprawne, czy dysfunkcyjne, jak i osoby dyslektyczne, a także dzieci wyjątkowo utalentowane, bądź osoby ze szczególnymi wymaganiami dotyczącymi diety (!). Pojęcia takie, jak uchodźcy i imigranci często są używane zamiennie, bywają też mylone z pojęciem grup etnicznych. Tymczasem każda z tych grup ma różne potrzeby i odmienne problemy; różne są też sposoby ich przesywyczenia.

Trudności w zdefiniowaniu grup wymagających szczególnego wsparcia przysparza także fakt, że większość określeń, którymi można by te grupy nazwać, ma zbyt negatywne konotacje (np. „upośledzone”, „defaworyzowane”, „dyskryminowane”). Właściwy opis wymaga więc poszukiwania omówień niewywołujących negatywnych skojarzeń, za to długich i mniej precyzyjnych. Jest to jednak konieczne, by uniknąć dodatkowego stygmatyzowania osób, które chcemy wspierać.

Dodatkową trudnością jest brak źródeł potrzebnych danych. Używane przez agencje narzędzia do celów sprawozdawczych nie dają możliwości wygenerowania szczegółowych danych na temat udziału osób z grup defaworyzowanych w projektach. Wiele projektów skierowanych jest do mieszanych grup odbiorców. Trudno też oszacować pośredni wpływ projektów na sytuację defaworyzowanych (mowa tu o projektach, w których uczestniczą osoby pracujące z tymi grupami, podnosząc swoją wiedzę i kwalifikacje).

Projekt INCLUSION zapewne tych dylematów nie rozwiąże. Badanie wskazuje jednak obszary, w których konieczne jest podjęcie konkretnych decyzji na szczeblu Agencji Wykonawczej programu w Brukseli oraz dalszych pogłębionych badań. ✪

Więcej o walce z ubóstwem i wykluczeniem:
✉ www.2010againstopoverty.eu

Zrozumiałe, łatwe i wygodne CV – czego chcieć więcej?

DOKUMENTY EUROPASS – CZ. I Najbardziej znanym dokumentem jest Europass-CV – przejrzysty wzór życiorysu zaproponowany przez Komisję Europejską

Kinga Motysia
Europass
✉ kinga.motysia@frse.org.pl

Przejrzyta struktura Europass-CV umożliwia pełną prezentację informacji o posiadanych kwalifikacjach i doświadczeniu zawodowym. Dokument, stosowany w takiej samej formie we wszystkich krajach Unii Europejskiej, przyda się każdemu, kto chce w ujednolicony sposób zaprezentować pracodawcy w kraju i za granicą swoje kompetencje i kwalifikacje.

W tej propozycji życiorysu doświadczenie zawodowe i wykształcenie opisuje się w kategoriach nabytych umiejętności i ich praktycznego wykorzystania. Europass-CV ma tę przewagę nad innymi dokumentami tego typu, że w szerszym

zakresie przedstawia doświadczenia i umiejętności zdobyte poza edukacją formalną, dodatkowo precyzując, gdzie, kiedy i w jaki sposób były one wykorzystywane. Twórcy formularza wyszli z założenia, że oficjalne dyplomy oraz certyfikaty nie dostarczają informacji o rzeczywistym zakresie umiejętności ich posiadacza i dlatego w Europass-CV przeznaczili wiele miejsca na pełną prezentację nabytych w trakcie całego życia i kariery zawodowej umiejętności i kompetencji językowych, społecznych, organizacyjnych, komputerowych, technicznych i artystycznych. Europass-CV

w znacznym stopniu eksponuje mocne strony jego posiadacza i ułatwia pracodawcy zrozumienie specyfiki posiadanego przez kandydata wykształcenia, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego.

Dzięki przejrzystej strukturze jest łatwy do wypełnienia oraz wygodny dla pracodawcy. Pracodawca może bowiem – dzięki ujednoliconej strukturze dokumentu – w prosty sposób porównać przydatność kandydatów na dane stanowisko.

Jak skorzystać z Europass-CV? Bezpłatny formularz można wypełnić on-line lub pobrać w formacie Word lub Open Office. Adres strony poniżej. ✪

Formularz Europass-CV wraz z instrukcją (w języku polskim) znajdziesz na:
✉ <http://europass.cedefop.europa.eu>

MŁODY POLAK Z NAGRODĄ

20-letni Łukasz Sokolowski dostał jedną z trzech głównych nagród 22. Konkursu Prac Młodych Naukowców. Badacz zachwyił jury, przedstawiając dowód na to, że mrówki *Formica cinerea*, szuka-

jąc pożywienia, potrafią wytyczyć drogę do pokarmu, rozsiewając feromony.

STAŻE DO ZMIANY

European Youth Forum przygotowało kolejną odsłonę kampanii na rzecz

zmian w edukacji zawodowej. W krótkim materiale wideo przedstawiciele EYF przekonują, że ochrona stażystów przed wykorzystywaniem jest zbyt słaba. Film można obejrzeć na stronie <http://vimeo.com/channels/95828>.

BEZROBOCIE SZALEJE

Światowy wskaźnik bezrobocia wśród młodzieży osiągnął rekordowy poziom. Spośród 620 milionów aktywnych ekonomicznie osób w wieku od 15 do 24 lat aż 81 milionów pod koniec 2009 r.

nie miało pracy. Stopa bezrobocia wzrosła z 11,9 proc. w 2007 r. do 13 proc. w 2009 r. Według raportu, długi okres pozostawania bez pracy ma na młodych ludzi zły wpływ – gdy już dostaną etat, ich kariera rozwija się znacznie wolniej.

Wizyty mają większy wpływ na uczestników niż na wysyłające ich instytucje

Raport ex-post: blisko ideału

VETPRO 97 proc. uczestników wyjazdów szkoleniowych chce skorzystać z nich jeszcze raz – wynika z raportu

Małgorzata Dybala
program Leonardo da Vinci
malgorzata.dybala@frse.org.pl

Opublikowane właśnie badania wśród uczestników projektów wymiany doświadczeń (VETPRO) przeprowadzono w 2009 roku. Zewnętrzni eksperci poprosili o wypełnienie ankiet wszystkie 1572 osoby zaangażowane w projekty VETPRO w roku 2007. Specjaliści analizowali też dokumenty, studia przypadków i przeprowadzili wywiady. Chcieli uzyskać odpowiedź na następujące pytania:

- Czy udział w wymianie doświadczeń przekłada się faktycznie na zmiany w instytucjach realizujących projekty?
- Co wynoszą z nich sami uczestnicy?
- Czy takie działania mają w ogóle sens? Czy warto je finansować ze środków publicznych?
- Jaki efekt mają takie wyjazdy?

Wyniki raportu są optymistyczne. Badanie wskazuje, że inicjatywa powinna być rozbudowana, wzmocniona finansowo i znaleźć swoje trwałe miejsce w całościowym programie wsparcia polityki kształcenia dorosłych.

Wyjazdy szkoleniowe były dla ankietowanych bardzo ważne – prawie wszyscy (97% odpowiedzi pozytywnych, brak odpowiedzi negatywnych) chcieliby uczestniczyć w nich ponownie i poleciliby to samo innym osobom.

Wnioski z ankiet i studiów przypadku wskazują, iż program VETPRO edycji 2007 miał dużo większe znaczenie dla rozwoju osobistego pracowników niż dla funkcjonowania ich instytucji. Uczestnicy cenią sobie nie tylko nabyte doświadczenie, ale wspominają też o szeregach niewymiernych efektów, takich jak większa asertywność i poczucie własnej wartości oraz umiejętność

lepszej pracy w grupie. Efekt materialny projektu był często mniej ważny od doświadczeń osobistych uczestników. Największy okazał się wpływ projektów na instytucję beneficjenta.

Badania pokazały także – niestety – problem słabego przygotowania językowego uczestników. Zdaniem autorów raportu, potrzebne jest zaostrzenie kryteriów rekrutacji kandydatów pod względem ich umiejętności językowych oraz zwiększenie efektywności przygotowania językowego.

W dokumencie znalazło się też kilka – dość odosobnionych – uwag krytycznych. Ankietowani wskazywali na nieprawidłowości dotyczące głównie mało efektywnych wyjazdów dyrektorów i przełożonych. Choć należą oni do kadry zarządzającej instytucji i są grupą jak najbardziej uprawnioną do uczestnictwa w projektach VETPRO, w poszczególnych przypadkach – zdaniem respondentów – takie wyjazdy powinny być ograniczone na rzecz pracowników mających do czynienia z kwestiami merytorycznymi, których dotyczy projekt.

Projekty wymiany doświadczeń zajmują szczególne miejsce wśród wielu typów inicjatyw finansowych przez program Leonardo da Vinci. W ramach tych projektów osoby odpowiedzialne za kształcenie i szkolenie zawodowe lub rozwój zasobów ludzkich w instytucjach szkoleniowych i przedsiębiorstwach mogą wyjeżdżać za granicę, by spotkać się z kolegami po fachu i wymienić doświadczeniami. Celem wyjazdów jest zarówno rozwój uczestników, jak i wprowadzenie nowych rozwiązań w instytucji wysyłającej, związanych np. z poprawą jakości szkolenia. ✪

Więcej o projektach Wymiany Doświadczeń: www.leonardo.org.pl

AKTUALNOŚCI

Ministrowie edukacji 33 państw europejskich, Komisja Europejska oraz przedstawiciele związków zawodowych i pracodawców podpisali Deklarację Brugijską. To dokument określający cele i działania, które trzeba podjąć, by poprawić jakość szkolenia zawodowego w Europie. Już za trzy lata ma być ono łatwiej dostępne i lepiej dostosowane do potrzeb rynku pracy.

Deklaracja Brugijska to kolejny element Procesu Kopenhaskiego – inicjatywy na rzecz współpracy w dziedzinie edukacji i szkolenia zawodowego. Celem Procesu ma być ułatwienie dostępu Europejczyków do edukacji na każdym etapie życia oraz umożliwienie im zdobywania umiejętności i uczenia się obcych języków dzięki zagranicznym wyjazdom.

Uczestnicy Procesu chcą też dążyć do zapewnienia przyzwoitych warunków pracy i ułatwić tworzenie nowych stanowisk poprzez zmiany w odpowiednich przepisach.

CIEKAWOSTKI EURYDICE

W publikacji „Poradnictwo zawodowe w kształceniu obowiązkowym w Europie” znajdziesz informacje m.in. na temat: poradnictwa zawodowego w programach nauczania, kwalifikacji doradców zawodowych, współpracy między szkołami i pracodawcami w Europie oraz dowiesz się, gdzie szukać informacji nt. edukacji zawodowej w poszczególnych krajach.

Publikacja dostępna jest na stronie http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/096PL.pdf

WYJAZDY SZKOLENIOWE – PRZYDATNE CZY NIE?

Wyjazdy szkoleniowe mają większy wpływ na życie zawodowe beneficjentów niż na funkcjonowanie instytucji, z których oni pochodzą

WYJĄTKOWE PROJEKTY PROGRAMU LEONARDO DA VINCI

Jaki jest stołeczny transport? Pasażerowie lubią na niego narzekać, ale przecież jest coraz lepiej!

Z Warszawy do Berlina: komunikacja dla jakości

Jagna Kaczanowska
współpracownik FRSE
eurodesk@eurodesk.pl

W ramach projektu „Nowa jakość usług – młodzi pracownicy motorem zmian w komunikacji miejskiej” ośmiu młodych pracowników Zarządu Transportu Miejskiego (organizatora projektu), zatrudnionych w różnych działach, wyjechało

na miesięczny staż do jednego z najlepiej zarządzanych przedsiębiorstw transportu publicznego w Europie – Berliner Verkehrsbetriebe. – W stolicy Niemiec istnieje wiele ciekawych rozwiązań, wspierających funkcjonowanie transportu zbiorowego – mówi uczestnik projektu Marcin Kozoń z Działu Rozwoju Transportu. – Przekonał się, że relatywnie niewielkie zmiany mogą powodować znaczne korzyści dla pasażerów.

Zajęcia z dziećmi mają być w Warszawie równie częste, jak w Berlinie

Co podpatrzyli młodzi pracownicy ZTM u naszych zachodnich sąsiadów? Zainspirowała ich m.in. idea wspólnych pasów specjalnych dla autobusów i tramwajów, a także działania edukacyjne dla dzieci, które w Berlinie są po prostu powszechne. Dzieci uczą

się, jak kasować bilety, jak bezpiecznie podróżować. To nie tylko uczy je samodzielności, ale także sprawia, że od najmłodszych lat zaprzyjaźniają się z autobusami, tramwajami, metrem... A psychologowie od dawna mówią: dobra komunikacja – to podstawa. ✪

AKTUALNOŚCI

Komisja Europejska uruchomiła program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia. To realizacja kolejnej z flagowych inicjatyw, zawartych w strategii Europa 2020.

Celem programu jest podniesienie do 75% wskaźnika zatrudnienia wśród osób w wieku od 20 do 64 lat do roku 2020. Plan ma też pomóc w reformie europejskich rynków pracy, podniesieniu kwalifikacji pracowników i dostosowaniu ich do wymagań pracodawców – wszystko to ma ułatwić znajdowanie zatrudnienia, zmienianie go, poprawę jego warunków i jakości, a także tworzenie nowych miejsc pracy.

Plan wchodzi w życie w momencie, gdy widać jak na dłoni, że młodzi ludzie zostali nieproporcjonalnie mocno dotknięci skutkami kryzysu gospodarczego.

Informacja młodzieżowa

REKLAMA

Zaproś nas do szkoły!

eurolekcje
eurodesk
polska

- > euroszanse
- > eurowolontariat
- > eurostudia
- > europraca
- > młodzież ma głos

Autorskie lekcje Eurodesk Polska prowadzi kilkudziesięciu konsultantów w szkołach ponadgimnazjalnych w całej Polsce.

Z pasją i za darmo!

Opisy lekcji i kontakty do prowadzących znajdują się na stronie

www.eurodesk.pl/eurolekcje

Rzetelna wiedza daje młodym samodzielność

HISTORIA Głównym zadaniem informacji młodzieżowej jest wspieranie młodych ludzi w stawaniu się niezależnymi. Bez tego nie ma mowy o aktywnym obywatelstwie

Alexandra Cangelosi
dyrektor judendinfo.cc, wiceprezes ERYICA
✉ alexandra.cangelosi@jugendinfo.cc

Pierwsze centra informacji młodzieżowej powstały w latach 60., – zapotrzebowania młodych ludzi na wyczerpującą, obiektywną i dostosowaną do charakteru odbiorcy informację nie można było już wtedy lekceważyć. Od tamtej pory społeczeństwo Europy i jego potrzeby znacząco się zmieniły, ale ogólne cele informacji młodzieżowej pozostają te same – i wtedy, i teraz, chodzi o dostarczanie wiedzy, które jest podstawą samodzielności.

Najważniejszą zasadą informacji młodzieżowej jest i zawsze było wspieranie młodych ludzi w stawaniu się niezależnymi. Młodość przecież – choć ma wiele innych cech – to przede wszystkim okres przejścia z dzieciństwa w dorosłość, od zależności wobec rodziny, szkoły i innych instytucji do samodzielności i odpowiedzialności za własne decyzje i działania. A to oznacza, że w stosunkowo krótkim czasie młodzi ludzie muszą podjąć ogromną liczbę ważnych decyzji, które będą miały wpływ na ich życie – edukacja i zatrudnienie to najbardziej oczywiste przykłady. Usamodzielnienie się i zorientowanie, kim tak naprawdę jesteśmy, polega na rozstrzygnięciu m.in. takich kwestii, jak poglądy polityczne, styl życia i relacji z ludźmi. Rozwiązanie tych problemów zawsze jest wyzwaniem, nawet jeśli nie pochodzą one ze środowiska o mniejszych szansach, nie zaniedbuje z różnych powodów edukacji lub nie popada w kłopoty związane z narkotykami lub przemocą.

Dzięki pomocy rodziny, przyjaciół, szkoły lub innych instytucji wielu młodych ludzi przechodzi ten okres z sukcesem. Inni potrzebują większego nieco wsparcia, ale wszyscy chcieliby mieć pełną świadomość szans i możliwości, jakie przed nimi stoją. Tylko wtedy będą w stanie podjąć naprawdę rozsądne decyzje.

Przedstawianiem tych szans i możliwości zajmują się właśnie biura informacji mło-

Mimo internetowej rewolucji, bezpośredni kontakt z doradcą bywa niezastąpiony

dziezowej. Robią to – a przynajmniej starają się – w sposób zrozumiały i dostosowany do potrzeb młodych ludzi. Nie tylko przekazują wiedzę, ale także starają się interpretować i tłumaczyć pojawiające się informacje – tak, by były użyteczne i rzetelne.

Poza tym, bycie dobrze poinformowanym to warunek aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym – tylko ten, który zna swoje prawa i obowiązki, może być świadomym członkiem społeczeństwa. Dla ludzi wchodzących w dorosłość obowiązujący porządek jest czymś nowym – potrzebują więc informacji i rady, by mogli znaleźć swoje miejsce w coraz bardziej skomplikowanym otoczeniu. Informacja młodzieżowa właśnie temu służy. Jest też źródłem inspirujących pomysłów dla tych, którzy mają zbyt dużo wolnego czasu, bo przerwali naukę lub nie mogą znaleźć pierwszej pracy. Pokazanie im alternatywnych sposobów wykorzystania wolnych chwil uchroni ich, być może, przed włóczęgiem po ulicach czy zaangażowaniem w podejrzane interesy.

Przez ostatnie dziesięć lat Informacja Młodzieżowa przeżywała prawdziwą rewolucję, związaną z rozwojem internetu i innych nowych technologii. Bezpośredni kontakt pracownika informacji z młodym człowiekiem

może się teraz, na pierwszy rzut oka, wydawać anachronizmem. Gdy jednak przyjrzymy się bliżej, przekonamy się, że jest inaczej, bo rolę Informacji Młodzieżowej przestaje być proste dostarczanie informacji – teraz chodzi raczej o bycie doradcą i przewodnikiem po współczesnym świecie. Radzenie sobie z natłokiem informacji wymaga sporych umiejętności i dużej wiedzy – a młodzi ludzie, w przeciwieństwie do dorosłych, którzy mogą polegać na swym doświadczeniu – muszą się dopiero nauczyć, jak się spod tej góry informacji wygrzebać.

Doradzenie, jak znaleźć odpowiednią informację, umiejętność jej interpretacji oraz oceny jej wiarygodności i przydatności pozostaje więc dla Informacji Młodzieżowej najważniejszym zadaniem. ✨

Więcej informacji na temat informacji młodzieżowej znajdziesz w publikacji „Youth Information Starter Kit”, wydanej przez Unię Europejską i sieć ERYICA. By zamówić publikację, wyslij e-mail na adres: secretariat@eryica.org

MALIN W INTERNECIE PRZYJEMNOŚCI I ROZCZAROWANIA

– Marcin Malinowski – <http://malin.net.pl>

WWW.ERYICA.ORG

Stronę organizacji ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency) pamiętam sprzed kilku lat, gdy zaczynałem pracę w dziale związanej z informacją młodzieżową. Była, co tu dużo mówić, zgrzebna. Nie byłem tam częstym gościem. Gdy ostatnio odwiedziłem ją ponownie, jakież było moje zaskoczenie. Estetyczna, czytelna strona, chmura tagów z najciekawszymi tematami, informacje o interesujących wydarzeniach... Jeśli ktoś dawno tam nie był – polecam. Dobrze jest czasem przyjemnie się zaskoczyć.

E-JUSTICE.EUROPA.EU

Kolejny wortal UE załadowany wartościową treścią po same uszy. Tym razem strona związana z wymiarem sprawiedliwości. Ile kosztuje postępowanie sądowe? Jak znaleźć notariusza? Jak wygląda organizacja wymiaru sprawiedliwości w krajach UE? Ja natomiast jestem ciekaw, jak aktualna będzie ta strona, powiedzmy, dwa lata.

EUROPA.EU/YOUTHONTHEMOVE

Usilnie starałem się zrozumieć cel istnienia tego serwisu i niestety nie udało mi się. Nie ma tam niczego, czego nie mógłbym znaleźć gdzieś indziej. Szata graficzna jest co najwyżej średnia. Nawet wpis w FAQ odpowiadający na pytanie co to jest Youth on the Move jest strasznie rozwodniony. Jednym słowem, dla mnie porażka.

WWW.EUROBLOG.BE

Jeden z bardziej „webdazerowych” projektów, o których ostatnio pisałem. Blog, strona na Facebooku, konto na Twitterze, sama radość. Bardzo lubię blogi związane z instytucjami albo jakimiś większymi projektami. Szkoda tylko, że Euroblog jest nieco hermetyczny, bo prowadzony jest tylko po holendersku, francusku i angielsku.

Nie przegap terminów

PROGRAMY ZARZĄDZANE PRZEZ FUNDACJĘ ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI, KTÓRYCH TERMINY SKŁADANIA WNIOSKÓW UPŁYWAJĄ W OKRESIE 31.01-01.04.2011 ROKU

PEŁNA, SYSTEMATYCZNIE UZUPEŁNIANA I AKTUALIZOWANA LISTA ZNAJDUJE SIĘ W BAZIE EURODESK POLSKA - WWW.EURODESK.PL/NIEPRZEGAP

TERMIN	PROGRAM/AKCJA	OPIS	KONTAKT
31 stycznia 2011 r.	Asystentura Comeniusa	Praktyki pedagogiczno-zawodowe dla przyszłych nauczycieli	Aleksandra Długosz adlugosz@frse.org.pl; tel: 22-46-31-352; www.comenius.org.pl
1 lutego i 1 kwietnia 2011 r.	Młodzież w działaniu – Młodzież dla Europy	Dofinansowanie międzynarodowych wymian młodzieży i lokalnych projektów młodzieżowych o wymiarze europejskim.	Mikołaj Różycki mrozycki@frse.org.pl; tel: 22-46-31-390; www.mlodziej.org.pl
1 lutego i 1 kwietnia 2011 r.	Młodzież w działaniu – Wolontariat Europejski	Program dla młodych ludzi, którzy chcą pracować społecznie za granicą oraz dla organizacji, które chcą przyjąć wolontariusza z zagranicy	Agnieszka Moskwia amoskwia@frse.org.pl; tel: 22-46-31-420; www.mlodziej.org.pl
1 lutego i 1 kwietnia 2011 r.	Młodzież w działaniu – Młodzież w Świecie	Dofinansowanie wymian młodzieży, projektów szkoleniowych (m.in. wizyt studyjnych, seminariów i szkoleń) z młodzieżą i organizacjami z krajów partnerskich UE	Karolina Suchecka ksuchecka@frse.org.pl; tel: 22-46-31-430; www.mlodziej.org.pl
1 lutego i 1 kwietnia 2011 r.	Młodzież w działaniu – Szkolenie i Tworzenie sieci	Dofinansowanie staży, wizyt studyjnych, seminariów, kursów szkoleniowych i innych działań służących tworzeniu partnerstw, wymianie doświadczeń i podnoszeniu kompetencji osób pracujących z młodzieżą	Zofia Ślęzakowska zslszakowska@frse.org.pl; tel: 22-46-31-440; www.mlodziej.org.pl
1 lutego i 1 kwietnia 2011 r.	Młodzież w działaniu – Spotkania młodzieży i osób odpowiedzialnych za politykę młodzieżową	Wsparcie krajowych i międzynarodowych seminariów służących wymianie doświadczeń i poglądów między młodzieżą, osobami pracującymi z młodzieżą i politykami odpowiedzialnymi za politykę młodzieżową	Zofia Ślęzakowska zslszakowska@frse.org.pl; tel: 22-46-31-440; www.mlodziej.org.pl
4 lutego 2011 r.	Leonardo da Vinci – Mobilność osób – wymiany (VETPRO)	Dofinansowanie na wyjazdy zagraniczne osób odpowiedzialnych za kształcenie i szkolenie zawodowe i/lub rozwój zasobów ludzkich w instytucjach szkoleniowych i przedsiębiorstwach	Małgorzata Dybała madybala@frse.org.pl; tel: 22-46-31-287; www.leonardo.org.pl
4 lutego 2011 r.	Leonardo da Vinci – Mobilność osób – staże	Dofinansowanie wyjazdów na zagraniczne staże zawodowe dla młodzieży uczącej się, absolwentów lub osób poszukujących pracy	Katarzyna Tulkis ktulkis@frse.org.pl; tel: 22-46-31-297; www.leonardo.org.pl
4 lutego 2011 r.	Erasmus – Intensywne kursy języka polskiego	Granty dla uczelni lub innych instytucji na organizację kursów języka polskiego dla zagranicznych studentów Erasmusa	Małgorzata Członkowska-Naumiuk, mzczlonkowska@frse.org.pl; tel: 22-46-31-242; www.erasmus.org.pl
14 lutego 2011 r.	Grundtvig – Wizyty i wymiana kadry dla edukacji dorosłych	Indywidualne wyjazdy zagraniczne przedstawicieli kadry edukacyjnej, pracującej w obszarze niezawodowej edukacji osób dorosłych, na konferencje, seminaria i praktyki typu „job shadowing”	Ewa Orzeszko eorzeszko@frse.org.pl; tel: 22-46-31-237; www.grundtvig.org.pl
21 lutego 2011 r.	Comenius – Partnerskie Projekty Szkół	Dwustronne i wielostronne partnerstwa pomiędzy szkołami z krajów europejskich, uwzględniające bezpośrednie spotkania uczniów i nauczycieli	Liliana Budkowska lbudkowska@frse.org.pl; tel: 22-46-31-350; www.comenius.org.pl
21 lutego 2011 r.	Comenius – Partnerskie Projekty REGIO	Dotacje na projekty promujące współpracę dotyczącą edukacji szkolnej między lokalnymi i regionalnymi władzami oświatowymi w Europie	Agnieszka Fijałkowska afijalkowska@frse.org.pl; tel: 22-46-31-210; www.comenius.org.pl
21 lutego 2011 r.	Leonardo da Vinci – Projekty Partnerstkie	Dofinansowanie projektów międzynarodowej współpracy partnerskiej dotyczącej kształcenia i szkolenia zawodowego	Edward Torończak etoronczak@frse.org.pl; tel: 22-46-31-301; www.leonardo.org.pl
21 lutego 2011 r.	Grundtvig – Warsztaty Grundtviga	Akcja umożliwiająca organizację warsztatów dla dorosłych słuchaczy z zagranicy, jak również wyjazdy uczestników z Polski na warsztaty odbywające się za granicą	Joanna Grzegorzczak jgrzegorzczak@frse.org.pl; tel: 22-46-31-235; www.grundtvig.org.pl
21 lutego 2011 r.	Grundtvig – Projekty Partnerskie Grundtviga	Projekty na niewielką skalę, których głównym zamierzeniem jest wymiana doświadczeń i rozszerzenie współpracy pomiędzy kilkoma europejskimi organizacjami zajmującymi się niezawodową edukacją dorosłych	Michał Chodniewicz mchodniewicz@frse.org.pl; tel: 22-46-31-234; www.grundtvig.org.pl
28 lutego 2011 r.	Leonardo da Vinci – Projekty wielostronne – Transfer innowacji	Dofinansowanie projektów polegających na przenoszeniu i zastosowaniu na nowym gruncie innowacyjnych rozwiązań i produktów w celu podniesienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego	Małgorzata Czerwiec mczerwiec@frse.org.pl; tel: 22-46-31-284; www.leonardo.org.pl
28 lutego 2011 r.	e-Twinning	Współpraca szkół i przedszkoli z krajów europejskich za pośrednictwem mediów elektronicznych, głównie internetu. Program nie przyznaje grantów.	Agnieszka Gierzyńska-Kierwińska agierzynska@frse.org.pl; tel: 22-46-31-400; www.etwinning.pl
11 marca 2011 r.	Erasmus – Mobilność – szkoły wyższe. Mobilność studentów i pracowników	Dotacje dla uczelni wysyłających studentów na zagraniczne stypendia w celu realizacji studiów lub praktyki, nauczycieli akademickich w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych oraz pracowników uczelni w celach szkoleniowych	Dorota Rytwińska dorota.rytwinska@frse.org.pl; tel.: 22-46 31 244; www.erasmus.org.pl
11 marca 2011 r.	Erasmus – Mobilność Konsorcja	Dotacje dla konsorcjów składających się ze szkół wyższych oraz instytucji tworzonych w celu organizacji wyjazdów studentów na praktyki w zagranicznych przedsiębiorstwach	Dorota Rytwińska dorota.rytwinska@frse.org.pl; tel.: 22-46 31 244; www.erasmus.org.pl
11 marca 2011 r.	Erasmus – kursy intensywne	Dotacje dla uczelni na organizację cyklu intensywnych zajęć dydaktycznych dla międzynarodowej grupy studentów	Renata Smolarczyk renata.smolarczyk@frse.org.pl; tel.: 22-46 31 244; www.erasmus.org.pl
31 marca 2011 r.	Grundtvig – Asystentury Grundtviga	Kilkumiesięczne praktyki przedstawicieli kadry edukacyjnej, pracującej z obszarze niezawodowej edukacji dorosłych w zagranicznych organizacjach	Ewa Orzeszko eorzeszko@frse.org.pl; tel: 22-46-31-237; www.grundtvig.org.pl
31 marca 2011 r.	Grundtvig – Projekty Wolontariatu Seniorów	Projekty mające na celu współpracę organizacji partnerskich w obszarze wolontariatu seniorów i wymianę wolontariuszy-seniorów, którzy ukończyli 50 lat	Dariusz Bieranowski dbieranowski@frse.org.pl; tel: 22-46-31-237; www.grundtvig.org.pl

Na zakończenie

POSŁOWIE

Europarlament z wizytą w kinie

Piotr Borys

Młodzi nie mają czasu na to, by słuchać o Parlamencie Europejskim. „To jakaś odległa instytucja” – często słyszę. „Nie wiadomo, co dokładnie robi i po co istnieje. Zamiast się nią zajmować, wolę iść do kina” – mówią młodzi ludzie.

Do kina? A, to się dobrze składa. Bo Parlament Europejski zajmuje się właśnie – choć nie tylko – kinami. Tym, by młodzież mogła oglądać w nich najnowsze superprodukcje w najlepszej dostępnej jakości. I tym, by kina stały się narzędziem kulturowej edukacji, uznawanej za jedno z najważniejszych wyzwań stojących obecnie przed krajami członkowskimi.

Jako członek Komisji Kultury i Edukacji PE pracuję obecnie nad sprawozdaniem na temat przyszłości kina europejskiego w dobie cyfrowej, które zostanie przyjęte już w przyszłym roku. Sytuacja – szczególnie porównując ją ze Stanami Zjednoczonymi – nie wygląda w Europie najlepiej. Choć najnowsze badania pokazują, że w 2009 r. liczba ekranów cyfrowych na Starym Kontynencie się potroiła (jest ich już prawie 4700) – to jednak strata do USA pozostaje znaczna. Zmiana sposobu wyświetlania filmów – odejście od projektorów na błonę 35 mm na rzecz dystrybucji cyfrowej – jawi się jako wyzwanie i konieczność. Problem w tym, że sporo kosztuje. Przystosowanie do nowych technologii jednej sali kinowej to wydatek ok. 100 tys. euro, dlatego bardzo ważne jest stworzenie modeli finansowania projektów w oparciu o fundusze strukturalne i środki Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Uważam, że bardzo dobrze byłoby, gdyby udzielał on częściowo umarzalnych kredytów na te projekty. O takich rozwiązaniach dyskutuje się właśnie w Parlamencie. Jeśli model finansowania powstanie, efekt pracy europosłów młodzież będzie mogła zobaczyć dosłownie na własne oczy. Każda, nawet najmniejsza miejscowość będzie miała dostęp do najświeższych premier kinowych w najlepszej cyfrowej jakości.

Cyfryzacja kin z pomocą funduszy unijnych nie jest jednak wyłącznie kwestią przyszłości. Ona już trwa. W Małopolsce, w ramach projektu „Małopolska sieć kin cyfrowych” w 12 tradycyjnych kinach mniejszych miast zainstalowano systemy kina cyfrowego. Zakup sprzętu został dofinansowany z funduszy strukturalnych w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Bezczyenne nie są również instytucje publiczne: przykładem może być Narodowy Program Cyfryzacji Kin, który ma umożliwić powstanie ogólnopolskiej sieci lokalnych kin cyfrowych – z nowoczesnymi projektorami i przeszkolonym personelem.

Jestem przekonany, że inwestycja w edukację kulturową młodych ludzi pozwoli wychować pokolenie otwartych, wrażliwych i dobrze rozumiejących się ludzi. Ma to sens nie tylko wychowawczy i edukacyjny, ale również i gospodarczy. Myślę, że wyzwanie cyfryzacji usług, w tym kin, to współczesne narzędzie pozwalające na zwiększenie dostępności kultury europejskiej, filmu i innych sztuk audiowizualnych. ✪

Piotr Borys, Poseł do PE, członek Komisji Prawnej oraz Komisji Kultury i Edukacji. Magister prawa Uniwersytetu Wrocławskiego

OSTATNIA KRESKA RATUNKU

michał narojek

REKLAMA

SPRAWDŹ, CZEGO NIE WIESZ!

INDYWIDUALNY CZY GRUPOWY, PŁATNY I BEZPŁATNY, KRÓTKOTERMINOWY I DŁUGOTERMINOWY, EKOLOGICZNY, SPOŁECZNY, MISYJNY...

WOLONTARIAT ZA GRANICĄ MA RÓŻNE OBLCZA. WSZYSTKIE ZNAJDZIESZ W NAJNOWSZEJ EDYCJI BROSZURY „ALTRUISTA W AKCJI”.

Publikacja dostępna jest na terenie całego kraju w punktach Eurodesk Polska.

Adresy na www.eurodesk.pl/eurodesk-w-polsce

REKLAMA

EDUKACJA ARTYSTYCZNA W EUROPIE

- CELE
- OCENY
- REFORMY

„Wszyscy uczniowie w Europie uczą się muzyki i plastyki. Jednak tylko nieliczne kraje do programów nauczania wprowadziły architekturę.”

Chcesz wiedzieć więcej?

Wejdź na www.eurydice.pl

EUROPA DLA AKTYWNYCH

Koordynatorzy „EdA”: Wawrzyniec Pater, Agnieszka Pietrzak, Krzysztof Szwałek. **Koordynatorzy działów:** Druga strona FRSE: Agnieszka Pietrzak, Polityka młodzieżowa, Informacja młodzieżowa: Wawrzyniec Pater, Edukacja szkolna: Alicja Pietrzak, Julia Plachecka, Gracjana Więckowska, Szkolnictwo wyższe: Beata Skibińska, Katarzyna Aleksandrowicz, Edukacja pozaformalna: Anna Olszówka, Karolina Rutkowska, Ewelina Miłor, Edukacja dorosłych: Karolina Milczarek, Alina Respondek, Kształcenie zawodowe: Izabela Laskowska, Edward Tororczak, Anna Kowalczyk, SALTO: Andriy Pavlovych, ELL: Anna Grabowska, EURYDICE: Anna Smoczyńska.

Fotografie: www.flickr.com. **Rysunki:** Michał Narojek. **Stale współpracują:** Marcin Malinowski, Klaudia Wojciechowska, dr hab. Jacek Kurzępa, dr Maciej Duszczyk. **E-mail redakcji:** eda@eurodesk.pl

Wydawca: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, ul. Mokotowska 43, 00-551 Warszawa; tel. 22 622 66 70. Przedruk, kopiowanie i wykorzystanie tekstów (lub ich fragmentów) w innych mediach wymaga zgody autora.

Ten projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autora i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną. Projekt został zrealizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię, poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego.